

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spis in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 1. julija 1909.

Leto XXII.

Mažarska komedija.

Na Ogrskem imajo zopet komedijo. Ko bi se šlo samo za Mažare, bi se ne menili mnogo za to, toda vse mažarske komedije morajo nazadnje plačati narodi avstrijske državne polovice; med te pa spadamo tudi mi. Komedijo sta igrali od leta 1867 dalje dve stranki, takojimenovala stranka leta 1867 in stranka leta 1848. Znano je, da so se leta 1848 Ogrji uprli in so hoteli imeti samostojno ogrsko državo, ki naj bi imela lastno armado, lastno carinsko ozemlje in bila sploh popolnoma neodvisna od Avstrije. Stranka, ki to še danes zahteva, se imenuje stranka l. 1848. Ko se je leta 1867 sklenila med Avstrijo in Ogrsko pogodba, po kateri so sicer Ogrji dobili samostojno vlado in državo, vendar pa ostali glede na zunanjo politiko, glede na vojake in na carinsko ozemlje z nami zvezani, je nastala stranka, ki se je navidez držala te pogodbe in se zato imenovala stranka leta 1867. Ta stranka je vladala domala 40 let na Ogrskem. Bila je pa, kakor smo že rekli, samo na videz zvesta sklenjeni pogodbi. V resnici je imela ravno tiste namene, kakor takozvana neodvisna stranka.

Komedije, o katerih smo govorili, so se tako-le uprizarjale: Kadar so hoteli Mažari od vladarja, ali od Avstrije doseči kakę predpravico, največkrat samo na našo škodo, je vedno nastal prejk neki navidezen šum. Neodvisna stranka je jela kričati po časopisju in v državnem zboru; nato so šli neodvisni ministri na Dunaj in so vladarju dopovedovali, da je razburjenje tako veliko, da se ne da drugače doseči, nego da se neodvisni stranki nekoliko ustreže. Po daljšem pregovarjanju so vedno zmagali. Po ti poti je prišlo, da je mažarsko pleme, ki ne obsega niti polovice ogrskega prebivalstva, ohranilo surovno moč nad Slovaki, Romuni, Srbi,

Nemci in Hrvati; tako se je zgodilo, da se Hrvatje v svoji domovini niso nikoli mogli osvoboditi izpod mažarskega jarma. Neznosne krivice pri volitvah, v narodnih in gospodarskih stvareh so bile na ta način naravnost potrjene. Mažar je bil vse, Hrvat nič.

Kar sta svoj čas delali dve stranki, dela zdaj neodvisna sama. Pri zadnjih volitvah je pod Košutovim vodstvom dobila večino; cesar pa vendar ni hotel nji sami izročiti vlade; zato se je sestavila zveza stranke iz leta 1867, neodvisne in katoliške ljudske stranke; in ministri so pripadali vsem trem strankam. Cesarju je obljubila ta vlada, da bo izpeljala splošno in enako volivno pravico. Tega pa ni storila; vsaka pravična volivna pravica bi namreč temeljito oslabilo mažarsko surovo nadvlado. Ves čas je zlasti neodvisna stranka brcala krog sebe in nagajala tako, da so naposled morali ministri odstopiti. Košutovci hočejo sami dobiti vso oblast v roke, kralj jim je pa neče dati. Zato si zdaj pomagajo z zvijačo.

Cele strani telegramov pošiljajo z Ogrskega po svetu, kjer lažejo in sleparijo, da je groza. Stvar se pojasnuje tako, kakor bi se v neodvisni stranki sami kregali in prepirali, in sicer tako, da se vidi, kot bi bil Košut mirosljuben, razumen, vladarju zvest mož. Vse to ima en namen: preslepiti višje osebe v naši državi, da bi verjele Košutu in njemu izročile vlado. Košut hoče biti ministrski predsednik in če sklepamo po tem, kar se je vedno zgodilo, tudi bo!

Ene reči pa naj ne prezró tisti, ki vodijo državo. Avstrijski narodi se Mažarom ne bodo več udajali; zlasti je pa minulo potrpljenje Slovence in Hryate enkrat za vselej. Za tlačane ne bomo nikomur in z nami se odslej ne bo nihče več igral. Veliki boji, ki se bijejo sedaj v našem državnem zboru, kažejo jasno, da se je samozavest našega ljudstva vzbudila in

da več ne bo zaspala. Država ne more naprej, če se mažarska krivična silovitost ne poniža; ponižanje Mažarov pa pomeni povvišanje južnih Slovanov, povvišanje tudi našega slovenskega ljudstva.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Binert p'račuje dolgove.

Pri razpravi o bosanski banki je Binert spravljal in štel glasove kakor star skopuh tolarje. Saj vemo, da je bil že ob robu prepada, rečil se je samo z večino štirih glasov. Tedaj je bil vsak poslanec vreden zlatá in Binert tudi ni varčeval niti z denarjem, niti z lepimi obljubami, da si je skoval večino. Velikansko uslugo so storili njegovi vladi Italijani, ki so glasovali proti predlogu in ga s tem pokopali. In tega niso storili zastonj. Binert je vse njihove glasove stotero odvagal z zlatom — in še vedno ni dolg poravnán, toda Binert že sega v žep, da plača še zadnje krajcarje. V Gorici je letos propadla laška banka; čez noč so se odkrile velikanske goljufije, zmanjkalo je nešteto tisočakov, bati se je bilo silnega poloma. In tedaj so italijanski poslanci glasovali v državnem zboru za vlado in proti predlogu dr. Susteršiča! Kmalu nato pa je svet presenčila novica, da je vlada dala laški banki v Gorici dva milijona kron podpore! Tako se torej plačujejo poslanski glasovi, tako se dela vladna večina, tako se razsipa državno premoženje! Italijani so napravili dobro kupčijo, toda mi jih ne zavijamo zanj; to umazano barantanje nas le potrjuje v misli, da si vlada, ki se na ta način drži, sama koplje grob in da bo prej ali slej zmagala poštenost ljudske volje, katere izraz bi morala biti državna zbornica.

Toda Binert ima pri Italijanih še več na kredi. Italijani so dolgo časa prosili, moledovali, rotili in žugali, da dobé italijansko vseučilišče v Trstu. Toda zastoj. Upirala se je vlada, ker se je bala vročokrvne ljubezni do italijanskega kraljestva, ki ga goje laški dijaki, branili so se Jugoslovani, ker nečejo izročiti Trsta Lahom, odmajevale so tudi nemške stranke. Italijanski poslanci pa so znali izrabiti Binertovo zadrego, ki jim je obljubil vse, vse, če le glasujejo proti dr. Šusteršiču. Tako se je zgodilo, da je naenkrat zapihljala v državnem zboru popolnoma druga sapa! Vlada se ne brani več laškega vseučilišča v Trstu, naklonjene so mu povečini celo nemške stranke, zanj bi glasovali tudi socialni demokratje. — Edini Jugoslovani so pripravljeni boriti se do zadnjega proti tej nameri — in naj stane, kar hoče!

Načelnik minister je v proračunskem odseku toplo priporočal italijansko vseučilišče; za enkrat se sicer še ni upal reči, da želi vseučilišče v Trstu, temveč je priporočal Dunaj. Toda italijanski poslanci so takoj izjavili, da ne sprejmejo vseučilišča na Dunaju; z njimi so potegnili tudi Nemci in socialni demokratje. — Jugoslovane bi torej pri glasovanju večina zadušila. Zato so naši poslanci segli po zadnjem orožju. Poslanec Gostinčar je že v dveh sejah proračunskega odseka govoril tako dolgo, da je predsednik moral sejo zaključiti — in še ni govora končal. Večina se jezi, morda natihem kome, a glasovati ne more, ker mora poslušati!

Prihodnja seja proračunskega odseka bo v četrtek 1. julija ob 9. uri dopoldne. Italijani želé, da bi seja dolgo trajala, ker upajo na ta način utruditi nasprotnike! Kakor se vidi, jim je vlada ustregla in dala odseku ves prihodnji četrtek na razpolaganje. Italijani si na vse kriplje prizadevajo dobiti zase Čehe in Rusine. Pa ne polde!

Bilinski nima mira.

Dne 24. junija se je oglasil v proračunski razpravi tudi dr. Krek. Govoril je kakor vedno na svoj poseben način, s katerim se je nam tako silno priljubil in ki nasprotnika zadene vedno tam, kjer ga najbolj boli. S plemenito resnicoljubnostjo, ki je ne zataji nikoli, če tudi komu oči kolje, je branil slovenske narodne pravice; zlasti pa hodi po zadnji razpravi o bosanski banki kakor slaba vest za našim finančnim ministrom Bilinskim in kaže s prstom nanj: Bilinski je velika nevarnost za Jugoslovane, ker ne kaže nobenega smisla za jugoslovansko vprašanje, ker se je izkazal sovražnika Jugoslovanom, ko je za svoj ministrski frak prodal Madžarom Bosno in Hercegovino.

Govor in odgovor.

Finančni minister je čutil potrebo odgovorjati in se zagovarjati, pa je slabo našel. Ko je začel govoriti, so mu navzoči slovenski poslanci napravili burno demonstracijo. »Abzug Bilinski! Doli z njim! Oderuh bosanskih kmetov! Eljen!« je došlo po zbornici. Naenkrat so iz vseh stranskih prostorov pridrveli poslanci v dvorano. Nato so demonstrativno šli iz zbornice. Bilinski je zagovarjal svoj finan-

čni načrt in je nastopil tudi proti dr. Kreku. Mož čuti, kje ima neupogljivega nasprotnika. Dejal je: »Dasi ni v razpravi vprašanje bosanske agrarne banke, vendar prihaja vedno to vprašanje v zbornico. Dosegel sem veliko, saj sem vendar dosegel, da se giede na banko v Bosni ne izvrši ničesar, dokler se ne izjavi bosanski sabor. Upati moramo, da se bo bosanski sabor izjavil v našem smislu. Bolj bosanski kakor pa bosanski sabor jaz ne morem biti.«

Dr. Kreku je Bilinski očital, da ga tako strastno napada vključ svojih sveti obleki. To očitje je nesramnost, ki si je še ni kmašu dovolil kak avstrijski minister. Zato mu je dr. Krek odgovoril, kot mu gre. Dr. Krek je izjavil, da ni dvomil o poštenosti ministra Bilinskega, dokler ni napravil z madžarsko banko krivice bosansko ljudstvu. Samo iz tega razloga se bori proti njemu. Ako se Bilinski opraviči in dokaže, da je ravnal pravično, bo preklical svoje besede. Dr. Krek je končal z besedami: »Ako dá Bog, bo pod mojim skromnim duhovskim oblačilom tolklo še nadalje srce, ki veže z zvestobo Cerkvi tudi zvestobo ljudstvu, ljubezen revežem, zatiranim, resnicoljubju in sovraštvu vsem izkoriščevavcem, oderuhom in hinavcem!«

Zbornica je sprejela te besede z viharim ploskanjem — Bilinski je dobil, kar je zaslužil! Slovenske poslance je nesramni nastop ministra proti dr. Kreku še bolj potrdil v misli, da mora Binertova vlada v kot. In prav je, da gre! Tudi slovensko ljudstvu je še vedno ljubša slaba sukinja dr. Kreka kot zlati frak ministra Bilinskega.

Vladi nič več!

Proračun je vlada srečno spravila pod streho. Proračuna »Slovanska Jednota« ni hotela obstruirati, ker ima srce za splošne državne potreščine tudi tedaj, če jih zagovarjajo ministri, kot so Binert in Bilinski in njuni častivredni tovariši. Toda vlada bi hotela še več. Zasedanje državnega zbora se bliža h koncu, poslanci bi se morali vsak čas raziti na počitnice. Binert pa ima še nebroj neizpoljenih željá in želje. V prvi vrsti vlada potrebuje raznih trgovskih pogodb z nekaterimi balkanskimi državami. Ker pa ni več časa, da bi državna zbornica o njih razpravljala, je hotela vlada dobiti od zbornice pooblastilni zakon, to je dovoljenje, da sama sklene pogodbe. Vprašanje je bilo, kaj poreče na to vladino željo »Slovanska Jednota«. Če zbornica pooblasti vlado, da sklepa trgovske pogodbe, je to znamenje največjega zaupanja — a zaupanja vlada pri Slovanih ne uživa. »Slovanska Jednota« je dovolila državni proračun; kruha torej vlada ima, čemu bi jo pitali še s poticami, ko jih ne zaslužijo?

Pričakovati je torej bilo, da bo vsa »Slovanska Jednota« kot en mož nastopila proti pooblastilnemu zakonu. Pa zgodilo se je — žal! — drugače. Mladočeški poslanci, izvoljeni od bogatih trgovcev, ki potrebujejo trgovskih pogodb zaradi svoje trgovine, so se začeli kujati; izjavili so, da bodo glasovali za trgovinski

pooblastilni zakon. Z njimi vlečejo slovenski in hrvaški poslanci v »Jugoslovanski Zvezi« pod pritiskom dr. Ploja, ki se skuša z zaupanjem ministrov odškodovati za nezaupanje svojih volivcev. »Slovanska Jednota« se torej razdira. »Slovanski klub« in češki kmetijski poslanci pa so sklenili, da ne dovolijo Binertovi vladi ničesar več! Naj so jih tudi zapustili slovenski bratje, oni se bodo sami borili proti Binertu do zadnjega. V ministrstvu sede zagriženi sovražniki slovenstva, Bilinski je prodal jugoslovansko bosansko ljudstvo, kruto žalil dr. Kreka, vlada nam hoče vzeti Trst — na vse to pa naj bi slovenski poslanci odgovarjali z uslugami!

Ne! Češki kmetijski poslanci in »Slovanski klub« so vložili do 60 nujnih predlogov, ki bodo preprečili pooblastilni zakon.

Z ŽELEZNO PESTJO

je pograbil cesar Madžare za vrat in jim tišči tilnik k tlom. Vse grožnje Košuta, vsa prebrisanost Vekerla in Justa ne izda nič več: cesar ne odneha od svoje zahtev, naj se na Ogrskem vpelje splošna in enaka volivna pravica, ki bo ogrski zbornici dala tako lice, kot bi ga morala imeti. Vekerlovo ministrstvo, ki je dosedaj vladalo, volivne reforme ni hotelo izvršiti, dasi je to vladarju obljubilo, ko je prevzelo vlado. Zato je cesar Vekerla odslovil in poveril nalogo, da sestavi novo ministrstvo, Lukaču. Ta mož se bo sedaj pogajal z Madžari, v prvi vrsti s Košutom. Kočut mora obljubiti, da ne bo več silil v ločitev od Avstrije in da izpelje volivno reformo — pa bo dobila njegova stranka državno krmilo v roke. Če ne, prevzame vlado močni mož Kuen Hedervary, ki bo že znal sestaviti tako zbornico, da bo izpeljala volivno reformo. — Košutovci sicer skušajo vladarja zopet preslepiti s praznimi obljubami; toda upati smemo, da cesar, ki je pokazal tako odločnost, sedaj ne odneha več.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

Ko prideta stotnik Biloz Vafer in njegov kaznjeneec Lucij Flav do Titovega šotora, ki je bil postavljen ravno sredi tabora, nasproti njegovemu glavnemu vходу, je Tit ravnokar zaključil vojno posvetovanje, katerega so se udeležili poleg nižjih poveljnikov in tribunov tudi Cereal Placid in Aleksander Tiberij. Takoj nato se odmakne dragocena zavesa, ki zakriva šotorove notranje prostore; Titovi svetovalci stopijo na prosto ter se razvrstijo okrog sodnjega stola, ki stoji na nekoliko vzvišenem kraju pod prelepo škrlatno streho. Slednjič se prikaže tudi Tit in stopi po nekaj stopnicah navzgor do sodnjega stola. Medtem se je zbralo vse moštvo, ki

je bivalo v taboru, pred poveljnikovim šotorom in se postavilo v polkrogih okrog svojih častnikov. Samo ulica proti glavnemu vhodu tabora je ostala prazna.

»Kje je stotnija kaznjencev?« vpraša Tit s strogim glasom. »Tukaj vidim samo njenega poglavarja in le enega kaznjenca. Pripeljite vse semkaj, tudi ranjence, če morejo zapustiti bolniško posteljo. Vse hočem imeti pred svojim sodnim stolom.«

Kmalu stojé vsi krščanski kaznjenci zbrani pred svojim vrhovnim poveljnikom. Tit popiše navzočemu vojaštvu s kratkimi, ali možatimi besedami njih večrajšnje junaštvo. »Njih krepke roke in milostni bogovi so rešili vašemu poveljniku življenje. Kakor razdraženi levi so planili po sovražnikih v onem usodnem trenutku, ko sem mislil, da sem že judovski vjetnik. Pričeli so bitko brez oklepa, brez štita, brez šlema in celo brez meča in so za mojo rešitev postavili v nevarnost svojo kri in svoje življenje. In tako sem bil otet in sem zopet med vami. Čujte torej, častniki in vojaki! Znano vam je, da so morali pretrpeti ti junaški možje, ki so vam večraj pokazali zgled neverjetne srčnosti in zvestobe, zaradi svojega verskega prepričanja mnogo gorja in bridkosti. Z današnjim dnevom neha njihova kazen; slovesno jim vračam vse časti in pravice rimskih vojakov, ki so jih zaslužili bolj kakor vsakdo izmed vas. Odslej jim ne sme nihče več očitati kazni in njih nekdanjih prestopkov. Vrhutega zapovedujem upravitelju vojne blagajnice, da izplača vsakemu odlikovancu v znamenje moje posebne naklonjenosti tisoč sesterc. Tako se glasi moj nepreklicni ukaz.«

Gromovito in dolgotrajno ploskanje iznenadenih vojakov potrdi besede in razsodbo priljubljenega poveljnika. Ko se šum in hrup nekoliko poležeta, pokliče Tit Lucija Flava iz vrste ter mu pomigne tik pred stopnice svojega prestola. Nato prične govoriti vojaštvu in pravi: »Časti in odlike, katere so bili ravnokar deležni nekateri vaši tovariši, je prav posebno vreden zvesti vojščak, ki sem ga pozval predse. Boril se je z nedopovedljivo srčnostjo na čelu svojih tovarišev in kazal toliko plemenitosti in zvestobe, da se mu ne morem vredno zahvaliti. Puščal sem ga doslej v bedi in trpljenju, ravnal z njim neljubeznivo, kruto, ali navzlic temu se je žrtvoval zame. Lucij Flav, potrjujem te vnovič za tribuna ter ti vračam vse časti tega dostojanstva in želim, da stanujeva odslej kot rodna brata pod enim in istim šotorom.«

Spet zaorijo radostni in navdušeni klici ter odobravajo slovesno odlikovanje poveljnikovo. Vsi navzoči častniki podajo svojemu novemu tovarišu roko in se z njim vred veselijo njegove sreče. Lucij se zahvaljuje vsem, zlasti svojemu vrhovnemu poveljniku. Ta se odzove njegovi zahvali s prijaznim smehljajem ter mu pravi: »Lucij Flav, še nekaj imam na srcu; ljubezen in udanost, s katero si danes ponoči stregel bednim ranjencem ter jim pomagat v smrtnem boju, sta me nagnila do sklepa, da ne bom nikoli preganjal kristjanov zaradi njihovega verskega prepriča-

nja, ko bom odičen s krono rimskega cesarstva.«

Iz rosnih oči Lucijevih zdrkne svetla solza, ki priča Titu o njegovi hvaležnosti in sreči. »Bog bodi zahvaljen,« moli tribun v srcu, »za tako krasno plačilo je vse gorje, katero sem prestal do današnjega dneva, ničevno.«

»Še neki dogodek moram razsoditi vpričo svoje vojske,« nadaljuje Tit z resnobnim glasom. »Stotnik Biloz Vafer, pridi semkaj!«

Potr in skoro uničen stopi obtoženec pred svojega gospoda. Tit popiše s trpkimi in očitajočimi besedami stotnikovo krutost in strahopetnost in pravi: »Ali sme ostati ta strahopetnik, nezvesta in bojzljiva duša, še nadalje v našem taboru? Zaslužil je gorjačo! Ne maram ga gledati med svojimi vojaki. Odslej naj siuži pri onem oddelku, ki nam donaja žito in druge vojne potrebščine iz Cezareje; lahko bo nosil tovore, ali vsaj poganjaj lenive mule.«

Vojaki se zakrohotaajo iz vsega grla ponižancu, ki jim je doslej nakopaval toliko nepotrebne gorja in muk. Lucij Flav skuša sicer omiliti Titovo razsodbo, ali zaman.

Sodba je končana. Tit zapusti svoj sodnji stol in pelje presrečnega tribuna v svoje stanovanje, kjer mu podari v znak svojega trajnega prijateljstva krasno bojno opravo z orožjem. Ali blago srce Lucijevo ne mara zase uživati sreče. Takoj odhiti tribun k svojim krščanskim tovarišem, ki so ostali doma, priklenjeni na bolniško posteljo, ter jim sporoči vesele novice. »Vsako zemeljsko trpljenje, katero moramo prenašati po krivici, mora roditi srečo in blagoslov. Glejte, tudi leta, ko se zatira in preganja Kristusovo ime, se bližajo koncu! Koliko blagoslova bo rosilo drevo svetega križa na ljudstva in narode, ko bo stalo nad njimi povišano in poveljčano!« S temi in podobnimi besedami lajša tribun sbratom trpljenje in jim liiva v srca poguma in srčnosti za bodočnost.

Isti dan doleti tribuna še drugi srečni doživljaj. Ko se vrača na večer s Titom iz jeruzalemske okolice, kjer sta natančneje določila oni del Agripovega obzidja, kjer naj bi se izvršil prvi naskok na trdovratno mesto, in zaukazala vojakom zgraditi še nekatere utrdbe, jima prileti naproti jezdec iz Placidovega tabora, ki drži na konju pred seboj nekega dečka.

»Poslanik Placid ti pošilja svoje vdane pozdrave in ti izročja tega dečka, katerega so zasačili njegovi vojaki v neki bližnji vasi. Spoznal je v njem ubeglega sužnja tvoje prijateljice kraljice Berenike. Premisli dobro, kaj naj storimo s tem malim potepuhom! Sicer se mi zdi prav izvrsten dečko, ki bi prav lahko opravljal službo ogleduha, in Placid celo domneva, da so ga Judje iz tega namena poslali iz mesta.«

S temi besedami postavi jezdec Benjamina pred Tita.

»Tako majhen, pa že nezvest svojim gospodarjem! Da, prav dobro se te spominjam med Berenikinimi sužniki,« ga prične karati Tit. »Ali ti je znana naša na-

vada, da pustimo ubegle sužnje bičati do smrti in jih pribiti na križ?«

Lucij se ne more več zdržati. Milo se mu stori pri srcu, ko zagleda po tako dolgem času svojega nekdanjega prijateljčka, čigar naklonjenosti se ima marsikaj zahvaliti.

»Sina poštenega in uglednega rabija Sadoka imenujete — sužnja?« jame opravčevati tribun Benjamina ter ga ginjen objame.

Ali takoj se oglasi deček, rekoč: »Rajši se pustim križati, kakor da bi opravljal oni gospoj službo malikovo! Ko sem spoznal, kako hudo bi se izneveril Bogu s tako ostudnim početjem, sem ji vrnil srebrno košarico s puščicami in oni lični lok ter ji za vselej pokazal pete!«

Te samozavestne in odkrite besede so prepričale Tita, da res nima opraviti z navadnim sužnjem. Zato izroči Benjamina Luciju ter se vrne v tabor. Tribun bi rad kaj več izvedel, kako se je godilo dečku, odkar sta se ločila v cezarejskem pristanišču. Zato ga pelje na bližnjo skalnato pečino, kjer se jima nudi prav krasen pogled na kedronsko dolino in sveto mesto, in živahni deček mu v veselju nenadnega svidenja popisuje na dolgo in široko vse svoje vesele in nevesele doživljaje.

»Torej je tvoja sestra živa in prebiva v Jeruzalemu?« prekine Lucij dečkovo pisano povest; v težkih dnevih trpljenja se je Tamare spominjal s tihim koprnenjem in vselej se je razburkala njegova duša, če je kdo slučajno imenoval njeno ime.

»Seveda živi!« odvrne deček, ki ne more umeti Lucijevega nenadnega razburjenja. »Zakaj naj bi ne živela? Saj je mlada in zdrava! Poglej tja na levo kraljevega gradu: ravnokar so zleteli s strehe beli golobčki; ondi biva Tamara! Ves čas, odkar sva tukaj in sem ti pripovedoval svoje dogodke, sem iskal z očmi golobčke in sem jih nazadnje vendarle zagledal!«

Potem pripoveduje Benjamin, kako je prejel s Tamaro od duhovnika Evzebija sveti krst in sveto obhajilo.

»Presrečni deček! Tako mlad, pa že posvečen v skrivnosti!« se začudi tribun.

»Tega mnenja je bil tudi častiti Evzebij,« odgovori Benjamin. »Ali rekel je, da so današnje nevarnosti velike in hude, in zato naju je z Natanaelom tako zgodaj poučil o sveti skrivnosti. In prav je bilo tako! Brez posebne božje milosti bi večraj ne bil rešil zdrave kože! Čuj, kakšne nevarnosti so mi pretile na potu v Pelo!«

Benjamin pripoveduje, kako so Pavlina pri mestnih vratih prijeli in odpeljali vojaki in kako je prišel v Betanijo. »Precej sem spoznal ono hišo z lepim vrtom, kakor mi jo je popisala Tamara. Pa misliš, da mi je odprl stari Sila? Kaj še! Razbijal sem po vratih, da me še zdaj bolj ko ští, in klical moža na vse grlo, ali zaman. Živa duša se ni zgenila v hiši. Slednjč sem se naveličal praznega vpitja in sem hotel z žalostnim srcem oditi proti Jerihi, in bi bil tudi šel, da se nisem spomnil Veronikinega prta, katerega mi je zaupal Evzebij in ki sem ga hranil pod obleko, in rimskih vojakov, pred katerimi me je svaril neki

gobavec. Zatekel sem se k svojemu angelju varihu in pričel iznova udrihati po vratih. Tu se mi je nenadoma oglašil za hrptom postaren mož rekoč: »Ali res misliš priklicati s svojim vpitjem v našo vas Rimljane, ki se ravnokar potikajo v njeni okolici? Čemu razbijaš, nepridiprav.«

»Ali si Sila?« vprašam razjarjenega starca. Ko mi pokima, mu pravim: »Naglo mi odpri vrata, da skrijeva dragoceno svetinjo, ki ti jo moram izročiti!« Lahko si misliš, dragi Lucij, kako je ostrmel starček, ko sem snel izpod obleke sveti zaklad in ga izročil njegovemu varstvu! Prijel me je za roko in zdirjala sva za neprodinimi ograjami in gostim grmičevjem na konec vrta, kjer je odvalil debelo skalo in me potisnil v temno votlino. Ko sva bila

znotraj, je potegnil za močan drog in skala je zopet zakrila odprtino, tako da je uhaljala svetloba v votlino samo skozi ozko špranjo. Bilo me je pošteno strah. Toda, ko sem čul, da je iz te votline Gospod obudil mrtvega Lazarja, mi je takoj odleglo. Sila je poljubil obličje Jezusovo na prtu ter ga položil poleg neke druge podobe — rekel je, da je Mati božja, katero je bil naslikal evangelist Luka — ter oboje skrbno zavil v nepremočljivo platno in spravil na varen prostor. Dovolil mi je ostati v votlini, kjer je imel dovolj živeža, dokler bi ne odšli Rimljani. Toda nisem se maral dolgočasiti v oni temnici; ko sem mu dovolj trdno obljubil, da ga ne bom izdal Rimljanom, me je izpustil na prosto. Že sem mislil oditi proti Jerihi, ko me izvo-

hajo vojaki in odpeljejo v tabor poveljnika Placida. Bilo bi po meni, ljubi Lucij, da nisem naletel na tebe, ki si me rešil iz zadrege. Toda glej, že se nagiba sonce v zaton in tudi globlji dobre gospe Pavline so izginili raz strehe.«

»Res je, dragec moj! Vrniti se morava v tabor. «Prosil bom Tita, da te pušči pri meni, dokler se ti ne ponudi ugodna prilika, ko boš lahko brez skrbi odšel v Pelo k svojemu očetu. Saj se menda ne boš branil nekaterih malenkostnih in lahkih opravil v Titovem šotoru?«

»Čemu neki? Da sem le pri tebi, dragi Lucij!«

Tako se vrnete oba v tabor in Titu je všeč nasvet tribuna Lucija.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

g Mladeniški shod v Radoljci se je vsled slabega vremena preložil na prvo nedeljo v septembru. Takrat se namerava prirediti v Radoljci velika mladeniška slavnost za vso Gorenjsko. Mladenci, pripravljajte se za svoj dan!

Naročite »Dolenjske novice«. Še enkrat priporočamo ta zlasti za dojenjsko stran primerni list. Naročnina za celo leto 3 krone, torej do konca letošnjega leta 1 K 50 h. Naročajo se pod naslovom: Upravništvo »Dolenjskih Novic«, Novo mesto, Dolenjsko.

V občini Bloke ki je bila doslej v liberalnih rokah je bil izvoljen za župana naš vrli deželni poslanec Drobnič. Slava zavrednim Bločanom!

»Gospodarska zveza« je imela v petek 25. julija občni zbor. Skupnega prometa je imela lansko leto 17 milijonov 841.395 K. Čistega blagovnega prometa pa skoro dva milijona kron. Članov ima 527. Koncem l. 1908 je štela »Zveza« 81 zadrug. Kljub neprestanemu bevskanju »Naroča« deluje »Zveza« svojo pot dalje v korist in blagor slovenskega ljudstva.

Nasprotnikova pohvala. Liberalni Nemci v graških tistih stavijo svojim rojakom Nemcem v zgled naše Orle, češ, da so jako marljivi in da pospešujejo varčnost in abstinenco. Lepa pohvala našim fantom iz ust strupenega nasprotnika.

Umrl je v Kranju g. Ernest Vrančič, c. kr. sodni sluga v pokoju. Pokojni je služboval svoj čas v Ljubljani ter dolgo vrsto let v Zatičini in nazadnje v Kranju. Naj počiva v miru!

Slovenska zmaga na Koroškem. V občini Blato pri Pliberku so zmagali v vseh treh razredih Slovenci. Živeli!

Slovenci v Trstu. Pri deželnozbornskih volitvah iz I. razreda je zmagalo v tržaški okolici vseh osem Slovencev. Največja nevarnost je bila pri sv. Ivanu, a zmagala sta vendar dr. Ribač in dr. Slavik. S to zmago je podan sijajen dokaz, da je tržaška okolica popolnoma slovenska.

Sv. oče in katoliško časopisje. Sv. oče je pisal izdajatelju lista »Pilot« pismo, ki naglašja, da ljudstvo želi znanosti. Hoče vse znati in si o vsem ustvarjati lastno sodbo. Časopisje je poklicano, da ustreže želji ljudstva in po načinu, kakor to iz-

peljuje, je orodje dobrega in slabega. Papež naziva časopisje »dvorezen nož«, ki odpre poti resnici ali pa goljufiji. Oni, ki se poslužujejo časopisja, se je mora o posluževati dostojno, medtem ko naj je podpirajo tisti, ki ljubijo resnico. Katoliško časopisje ima veliko moč, da stori veiko dobrega, ako odbija napade na vero, cerkev in na njene služabnike in širi seme čednosti in resnice. Sv. oče zagotavlja, da nimajo samo zadoščenja tisti, ki sopomožje za razširjenje čednosti, marveč da sodelujejo tudi za blagor vere in domovine. Ta poziv sv. očeta bodi tudi nam vsem in bodrilo, da bomo še z večjo vne- mo in navdušenjem šli v boj za katoliške časopise. Stavimo, kar je v naši moči, da ne bo slovenske hiše brez našega »Domoljuba«.

Novo mašo in sicer slovesno bomo imeli letos dne 25. julija v Rojmu. Daroval jo bo č. g. Julij Rutar, ki bo dne 18. julija v Gorici v duhovnika posvečen. Dal Bog, da bi čakali!

Drugo hrvaško romanje v Lurd. Iz Reke smo prejeli: Slavno uredništvo! V imenu bratske ljubezni, ki nas veže in v imenu Device Lurške vas prosimo, da izvolite priloženi program našega letošnjega drugega romanja v Lurd po možnosti v svojem cenjenem listu priobčiti. Dobro bi bilo, da bi se temu romanju pridružilo čim več Slovencev, ker že sami ne prirede letos takega romanja. To jim bo tem lažje, ker je med hrvatskimi bežjopotniki veliko takih, kojam je slovenski jezik materin jezik. — Slovenci se lahko pridružijo v Št. Petru ali pa v Nabrežni. Kdorkoli bi želel kaka pojasniti, naj se obrne na o. Bernardina, provinciala kapucinov v Reki, ki je organizator romanja. Hrvatje odpotujejo dne 9. avgusta iz Reke pod vrhovnim vodstvom mil. gg. škofov dr. Antona Mahničja in dr. Jurija Cariča. Cena za vožnjo in vso oskrbo je v prvem razredu 460 K, v II. 360 K, v III. pa 260 K. Čas zglastitve je do 18. julija; kdor se zglasti, mora takoj poslati predplačilo 30 K in naznaniti, v kojem razredu misli potovati. Oglase sprejema uredništvo »Naše Gospe Lurdske« v Reki.

Načelstvo »Zadružne zveze« v Celju obstoji iz gg. dr. Božič, dr. Kukovec,

Roblek, Rebek, Jošt, uskok dr. Ploj, dr. Treo. Že ta imena pričajo, da celjska liberalna Zveza ni last Narodne Stranke, kakor se je izrazil veliki politik Stibler 17. junija 1909! Število posojilnic se vedno bolj krči. Mnogo koroških in spodnještajerskih je zapustilo liberalno celjsko »Zvezo« in pristopilo ljubljanski »Zadružni zvezi«. Druge še slede.

Kmečki ksindl. Neštetokrat smo že dokazali, da so liberalcem kmečki ljudje le takrat dobri, če se gre za rešitev kakega mandata ali pa za štafažo pri kaki slavnosti, drugače pa ga gledajo po strani in zasramujejo. Brali smo pred kratkim v »Slovenskem Narodu« neko nesramno notico, v kateri imenuje ta list naše kmečke, v katoliških društvih se zbirajoče mladeniče: kmečki ksindl. Sicer pa dan za dnevom doživimo slučaje, da nas škriči, ki od nas žive, nazivajo: kmečki buteljni in na naš račun po gostilnah in kavarnah nesramne šale in dovtype ubijajo. Seveda, če nas rabijo, tedaj smo gospodje, a ko so pa na konju, tedaj smo vsi za nje — buteljni in ksindel. Čas je, da pokažemo tudi mi svojo odločnost. Vselej in povsod pokažite takim ljudem vrata, da bodo videli, da tudi »kmečki ksindl« zna braniti svojo čast.

Senzacionalna aretacija v Trstu. Povodom volitev za III. volivni razred v Trstu so tržaški takozvani mazzinijanci streljali na Slovence iz revolverjev. To je dalo povod policiji, da je aretirala celo gručo ljudi, iz katere je prišel strel. Vseh aretirancev je bilo 44. Policija pa se ni zadovoljila le s to aretacijo, pač pa je preiskala tudi njih društvene prostore, v katerih so našli cel arzenal morilnega orožja: nabasanih revolverjev, kuhinjskih nožev, bodal, stiletov, pil, debelih palic, revolverjev velikega kalibra, volovskih žil s svinčenimi kroglijami, mnogo kosov debelega železa ter celo grobljo debelega kamenja. Nadalje je policija preiskala stanovanja posameznih aretirancev, kjer je našla mnogo orožja, kompromitujočih listin, pisem in drugih spisov. Med aretiranci so povečini mladi uradniki, magistratni uradniki ter znani dr. Spadoni.

Delavstvo — davki! Socialni demokrati vpijejo v svet: delavstvo ne mora

prenašati neznosnih davkov. Pri tem pa ne vidijo, da ravno socialni demokrati delavca najbolj težijo z različnimi davki. Delavec, ki se vpiše v rudečo (soc. dem.) organizacijo, mora plačati velik del svoje plače za razne strankine tiskovine, štrajkarske, agitacijske in druge nepotrebne davke. Zato pa naj noben delavec ne pristopi k organizaciji, ki ga na eni strani boža, a na drugi strani pa vleče kožo z njega!

Kaj pravi »Primorski List« o liberalno-nemški zvezi? Zveza kranjskih liberalcev z Nemci, katero so sklenili na sramoto celemu slovenskemu narodu, boli naše liberalce. A boli jih ne zaradi tega, ker je zveza med slovenskimi naprednjaki in Nemškutarji faktično obstojala, ampak boli jih, ker je prišla na svetlo. Kakor bomba je učinkovala ta na svetlo spravljena sramotna pogodba, vsled katere se je prodajalo slovenstvo Ljubljane par nemškemu baronom. Sramota za celi slovenski narod, da se dobi stranka, ki na efijaltski način izdaja interese svojega naroda za skledo leče, za ugonabljanje svojega lastnega brata, političnega nasprotnika. In dobe se celo take slovenske izdajice, ki tako pogodbo odobrujejo! In kdo so ti? Slovenski liberalci s »Sočo« na čelu! Slovensko ljudstvo, pogledj efijalte v lastnem narodu!

Odlikovanje. V Čadramljah pri Koroških že čez trideset let obdeluje cerkveno in narodno polje župnik in konzistorijalni svetnik, gospod Jurij Bezenšek. Krasno delo njegovo med ostalim je tamošnja nova cerkev in župnišče s pripadki. In oni dan je dobil v roke pismo, s katerim ga papež Pij X. imenuje za papeškega komornika. Na mnoga leta!

Zahvala našim poslancem. Iz Starega trga pri Kočevju smo dobili brzojavko: Okoličani Starega trga se najtopleje zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli, da se v tem kraju napravijo prepotrebne ceste in vodovod, pred vsem gospodu deželnemu glavarju Šukljetu in dr. Lampetu, ki sta se osebno potrudila prepričati se o potrebi teh naprav. Živela S. L. S.! — Somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke.

Žalosten čin. Učiteljišnik Kocbek iz Gornjega grada na Štajerskem je dne 21. t. m. ponoči napadel kleparja Wiedmanna ter ga zabodel s kuhinjskim nožem v prsa. Težko ranjenega Wiedmanna so odpeljali v bolnišnico. Kocbeka so zaprli. Pravi, da je hotel oropati Wiedmanna, ker je rabil denar za fotografičen aparat.

Duhovske vesti s Koroške. Zlato mašo bodo leto praznovali čč. gg. Franc Čepić v Kazazah in benediktinca g. Gol. Jäger v Dobrlivesi in o. J. Viher v Št. Pavlu. — Petindvajsetletnico bodo praznovali leto čč. gg. dekan Čemer v Velikovecu, prof. L. Pazdera v Celovcu, župnik Ivan Vaneček v Blatnem gradu in o. Oton Thiel, nemškoredovec v Brežah.

Iz ljubljanske škofije. Desetletnico mašništva bodo praznovali gg. duhovniki, ki so bili posvečeni leta 1899. Cerkevno slovesnost bodo imeli pri soščolcu g. Abramcu, kuratu v Št. Petru na Krásu 20. julija.

Jubilej frančiškanskega reda. Te dni obhaja frančiškanski red, ki je največji,

sedemstoletnico svojega obstanka. Ob tej priliki se vrši v Asissi na Italijanskem generalni kapitelj. Frančiškanski red šteje 1413 samostanov in hospicov, v katerih biva 16.894 redovnikov. Izmed teh je 40 škofov in dva kardinala.

Duhovniške vesti s Štajerskega. Prenešen je č. g. kaplan Frančišek Ostrž iz Št. Vida pri Grobešnem k Sv. Martinu v Rožni dolini. — Bolezen je obiskala preč. gg. dekana Henrika Verk na Vidmu in župnika Alojzija Kos pri Sv. Martinu v Rožni dolini.

Letošnji zlatomašniki so sledeči čč. gg. Jurij Čurin, Jožef Kolarič, Jakob Kolednik, Matija Koren in Jan. Ev. Košar.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj bo šel iz Celja dne 26. julija t. l. ob 8. uri zjutraj, ako se bodo premagale nekatere težave, katere še dela železnica. Isti dan pa bo šel posebni romarski vlak tudi iz Brežic k Mariji Pomagaj. Natančnejši vozni red in cene objavimo takoj, ko dobimo od železnice potrebne pogoje.

Romarski vlak v Marjino Celje bo šel iz Maribora dne 9. avgusta t. l. Tudi o tem objavimo v kratkem vse potrebno. Vse tri vlake priredi Kršč. soc. zveza.

Družba sv. Mohorja se bo leto ponašala z najvišjim številom udov odkar obstoji; danes jih šteje 84931, torej za 542 več nego leta 1908, in za 333 več nego leta 1904. Nadejamo se pa, da bomo prekorčili število 85.000, ker še vedno upamo, da se oglasijo tudi tiste štiri koroške župnije, ki se še vedno obotavljajo, pa so lani šteje 187 udov. Pomnožile so se naše čete kljub slabi letini in hudi bedi v mnogih slovenskih pokrajinah, vendar niso napredovale vse škofije, nego le goriška (+ 552), tržaška (+ 259), lavantinska (+ 246), poreška in krška (+ 31), dja-kovska (+ 2), razni evropski kraji (+ 23), Amerika (+ 59); majhen napredek se bo pokazal tudi pri Koroški, ko bodo zakasnele župnije vposiale svoje Mohorjane. Vpliv gospodarske bede se kaže najbolj pri ljubljanski škofiji (— 244), pri senjski in dalmatinskih škofijah (— 14), pri zagrebški (— 14), pri somboteljski (— 56), sekovski (— 33), pri bosniških (— 7), pri afriških (— 6).

Evharistični shod slovenskih in hrvaških duhovnikov častilcev Sv. R. Telesa se vrši leto v Dalmaciji in sicer v Dubrovniku dne 3., 4. in 5. avgusta. Prvi evharističen sestanek Hrvatov in Slovencev je bil na Trsatu, drugi v Ljubljani, kjer se je tudi sklenilo, da bo tretji shod v Dalmaciji. Prva dva shoda sta bila samo sestanka duhovščine, a tretji bo imel tudi katoliške svetovnjake. — Poskrbljeno bo za poseben parobrod iz Reke v Dubrovnik, ki se bo ustavljal tudi v drugih dalmatinskih lukah. Vozna cena iz Reke v Dubrovnik in nazaj je 38 K, iz drugih mest primerno manj. Poseben odbor preskrbuje stanovanja in se je tozadevno obrnil na naslov dr. Andrija Spiletak, biskupski tajnik v Dubrovniku.

Javna zahvala. Vsled prošnje podpisane županstva je poklonil gospod Karol Kotnik, veleposestnik in tovarnar iz Vrda pri Vrhniki gasilnemu društvu v Št. Petru 50 K. Podpisano županstvo izreka

blagému dobrotniku toplo zahvalo. Županstvo Št. Peter pri Novem mestu, Franc Florjančič, župan.

Iz Knittelfelda. Tukajšnji socialni demokrati so dospeli do vrha svojih surovosti. Dne 22. junija so namreč napadli mirno se sprehajajočega čevljarskega pomočnika in ga ranili do krvi. Vzrok napada je, ker noče trobiti v njihov rog, in ker prebira katoliške časopise: »Domoljub« in »Naš Dom« ter se vede kakor se spodobi, da hodi vsako nedeljo k službi božji. Zaradi te surovosti se bodo morali rdečkarji zagovarjati pred sodiščem. Da se tem surovežem ohladi prevroča kri, za to bo skrbelo sodišče.

Novo! Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašel, 1909. II. del. Kako željno so prijatelji narodnega slovstva pričakovali te knjige! I. zvezek »Bisernice« je bil povsod v navdušenjem sprejet, drugi pa gotovo ne bo nič manj. Dvajset let živi pisatelj, g. Šašel, med belokranjskim narodom, pozna njegovo dušo, njegovo mišljenje, njegovo čustvanje. Avtor ni nabiral samo kot znanstvenik, ki gre večkrat mimo najlepših stvari, kakor slepec, ampak kakor mož, ki ljudstvo ljubi in zato umeva — umeva njega najlepše zaklade. In zato so »Bisernice« res biseri slovenskega narodnega slovstva. Kako je značaj belokranjske narodne pesmi in pravljice mehak in miloben; duh tega narodnega blaga je bolj hrvaški nego slovenski, jezik pa se približuje vednobolj književni slovenščini, ki jo gojita cerkev in šola. Zato je delo gosp. Šašlja, ki je silno mnogo nabral narodnega blaga, ne le zanimivo, ampak folkloristično velike važnosti.

Drugi del se nekoliko od prvega razlikuje in sicer v tem, da so skoraj vse narodno blago zanj nabrali in zapisali Šašljovi župljani sami. Kakor prvemu zvezku je tudi drugemu dodejan obširen slovarček, ki hrani premnogo zanimivega besednega gradiva. Od prvega zvezka se pa drugi s tem posebno odlikuje, da ima dodejane lepo izvedene podobe, ki predstavljajo belokranjske narodne noše in skupine, kakor so jih sestavili za dunajski jubilejni izprevod. — Knjiga obsega pregovore, epske pesmi, lirčne pesmi najrazličnejše vrste, pobožne, šaljive; nadalje vraže in običaje ter pravlice.

Brezdvomno poseže vsak izobraženec po »Bisernicah«, saj imamo Slovenci malo takih del, ki bi nas tako globoko seznanila z narodno dušo.

Cena 2 K 60 vin. za broširan in 3 K 60 vin. za vezan izvod; na razpolago je tudi prvi zvezek, ki velja broširan 2 K, vezan pa 3 K.

Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

* »Dolina krvi« (Glenanaar). Roman. Napisal P. A. Sheehan. Iz angleščine prevzel Fran Bregar. Kot osmi zvezek »Leposlovne knjižnice« je »Katoliška Bukvarna« izdala ta najnovejši roman slavnega irskega pisatelja Sheehana. Pri nas je Sheehan še malo znan, dasi so njegova dela tudi v tujih slovstvih vzbudila veliko zanimanje ter doživela že mnogo prevodov. Original njegovega romana »Moj novi kaplan« se je razpečal v teku dveh let v 30.000 iz-

vodih in je sedaj preveden celo na hrvaščino.

Toda najbolj odsevajo vse pisateljske vrline Sheehanove iz njegovega najnovejšega dela, ki je naslovljeno »Dolina krvi« (Glenanaar). Ni samo slučaj, da obsega »Glenanaar« povest skoro štirih rodov, temveč je to ustvaritev velikanskega načrta, ki se je porodil v misleči Sheehanovi duši: kako napisati roman, čigar glavni junak bi bil ves irski narod? Namera je težka, pa lepa; predmet ogromen, pa slikovit. »Glenanaar« ni samo zgodba otroško-poštenega Edmonda Connorsa ali povest o zvesti ljubezni Terencea Caseya, marveč v prvi vrsti umetniško občutena in umevana zgodovina Irske, nje življenja in trpljenja. Sheehan jo vidi in spremlja izza onega časa, ko so si zatirani Irci zavrtno in v temnih nočeh delali pravico s puško, ko so jih Angleži zato obešali, a s tem le še krepkeje razpihavali nevarnostlečo žerjavico sovraštva v irskih srcih; gleda jo tedaj, ko je grozoviteje kot Anglija razsajala kuga in lakota, ki je šla po deželi kot sodnji dan, puščajoč za seboj le nezasute grobove; vidi jo slednjic v novem času, ko se na mračnem irskem nebu utrinjajo prvi žarki svobode in oznanjajo jasnejšo dobo; zato kliče ob koncu kot prorok svojim rojakom, ki so pobeignili z doma v tujino: domov, domov! — kjer se ozirajo po njih razpala okna starih irskih gradov, kjer duhovi irskih očetov ne morejo najti miru, dokler ne poljubijo ubegli sinovi trave na njihovih grobovih in ne izmollijo zanje tihe molitve, ki daje pokoj dušam . . .

Zato je »Glenanaar« povest irskega naroda, zlasti povest o neuklonljivi verski in narodni zvestobi Ircev, ki je bila edina krivda v njihovi žalostni zgodovini, a obenem tudi edina življenjska moč in odpor na sila v stoletjih sirovega zatiranja. Toda dasi ima Sheehan te velike cilje svojega romana pred očmi, vendar ne prezre vsled tega malenkosti, temveč slika irsko življenje tako živahno, resnično in naravno, kakor bi se vršilo pred bravčevimi očmi. Njegov slog je sedaj miren, sedaj strastno kipeč, sedaj ljubečedovtipen. Vsaka stran in ves roman pa je kakor slavospev krščanstvu, ki je oplemenitilo irske duše, jim dalo neizčrpnih sil in še sedaj blagodejno sije nanje kakor toplo solnce na posejano njivo. Irski narod je majhen po številkah, velik po trpljenju in slovensko ljudstvo mu je tako zelo podobno v obojem; morda bo bralo v »Glenanaaru« svojo povest in je bo veselo. Cena broširanemu izvodu 4 K 20 h, vezanemu pa 5 K 80 h. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Gorenjske novice.

Iz selške doline.

g Selške občinske volitve so potrajne. Veliko so zijali liberalci, kako bodo vse ovrgli in kako da potem zasveti zopet liberalni dan po selški dožini. Govorili so, da se pritožijo kar po tele-grafu, da bo hitreje šlo. In res so skrpucali pritožbo

in jo oddali menda za celih — pet dni prepozno! Kaj ne, kaj ne, stari smo in spomin nas zapašča! In ti starci še vedno upajo, da jim zasveti dan. Ne bodite vendar tako domišljavi. Ne mislite, da je zarija, ki vam še sveti — jutranja zarija. Preživeli ste se, in zarija vaša je večerna in za njo pride noč in smrt, ne pa dan in življenje. Dogospodarili ste, ne reši vas več ne Štupca, ne pupca!

g Umrl je dne 18. junija v Železnikih gospod nadučitelj Anton Sonc. Deloval je nad pet let v Železnikih. Bil je zelo dober pedagog in je izpolnjeval sila vestno svoje stanovske dolžnosti. Sill se je do skrajnosti in prenehal s podučevanjem šole, ko več v šolo iti ni mogel. Kar pa je največ vredno pri g. Antonu, je pa to, da je vestno izvrševal svoje verske dolžnosti. Večkrat se je izrazil, da od tega, kar ga je učila mati, ne odstopi nikdar. Umrl je previden s svetinji zakramenti vdan v božjo voljo. Malo pred smrtjo je rekel: »Ta svet ni nič!« Pogreb je imel lep. Spremilo ga je na zadnji poti železnisko gasilno društvo, bralno društvo z zastavo, šolska mladina z učiteljicama in nešteto ljudstva. Stanovski tovariši so mu zapeli v slovo. Truplo so prepeljali v Ljubljano na lastno željo pokojnikovo. Sončevi družini naše iskreno sožalje, Ti pa, dragi Tone, počivaj v miru!

g Železniški Orli se vrlo gibljejo. Dne 13. t. m. so prvič javno nastopili. Ob 10. uri je bila sv. maša, pri kateri sta stregla dva Orla v kroju, drugi Orli so pa bili pri sv. maši na sredi cerkve. Ko so sokoli to videli, so rekli: »Danes je maša za »Čuke«, pojdemo torej mi ven!« In šli so menda v gostilno! Pa pravijo, da niso proti veri! Čez sedem dni po tem pa je ves sokolski odbor poslal gosp. župniku pismo s sokolskim pečatom, v katerem izjavlja, da svojega tiinika nikdar ne bo klonil pred župnikom. Najbolj »špaso« pri tej izjavi pa je to, da je na nji podpisan tudi gospod Pobč — cerkveni ključar! Glejte, ljudje božji, kaj vse je v Železnikih mogoče! Na to bi mi pripomnili samo to, da je sokolski tiinik zelo trd, da ga torej ni varno kloniti, zato je le nosite ga vedno pokonci, ker drugače bi se utegnil zlomiti in Sokol bo — fuč!

g V Železnikih ni nobene policijske ure in igra se po gostinjah brez dovoljenja po cele noči. Železniški orožniški načelnik pa vidi samo Orla, kateremu — kakor on trdi — daje župnik potruho. Gospod »vahtmajster«, odprite obe očesi, da boste videli še koga drugega, in ne samo Orla!

g Izlet. Na sv. Alojzija dan so napravile selška, železniška, dražgoška in sv. Lenarška Marijina družba romanje v Velesovo. Nad 200 deklet je bilo obhajanih. Krasno je govoril g. Brešar. Imenitno so pela selška dekleta. Vreme ves čas krasno. Vsi smo se poživili. Dal Bog in Marija, da bi bili sadovi trajni!

Iz ljubljanske okolice.

Shod K. Z. v Šmartnem pri Savi, ki je bil dobro obiskan, se je vršil 27. junija popoldne ob 4. uri pri Kebru. Vsi kmetje iz Most, Šmartna, Hrastja, Ubrj in Jarš so bili zastopani na shodu. Shod je otvoril deželni poslanec Dimnik, ki je vse lepo

pozdravil in nato govoril o delovanju Kmečke zveze za ljubljansko okolico v preteklem letu. Kot predsednik shoda podeli besedo dr. Rožiču, ki govori o potrebi trdne, močne organizacije kmečkega stanu. Govori o potrebi organizacije ob času občinskih volitev. Kakoršni občinski možje, tako je gospodarstvo v občini. Slika različne interese kmečkih in mestnih prebivalcev. Kmet mora zavedno in z gotovim načrtom zasledovati svoje koristi in gospodarske interese. Govori o škodljivosti svobodne šole, ki jo hočejo imeti liberalci in socialni demokrati. Dotaknil se je tudi govorov in obljub, ki so jih rdečkarji in liberalci kar na cente stresali na shodih v Vodmatu in Mostah. Sami zase naj skrbje in svojo občino — ljubljansko — naj v red denejo. Končno govori še o potrebi discipline in značajnosti ob času vsakih volitev v javne zastope. Nato govori g. Ziller, ki jasno razloži potrebo, da se v občinski zastop izvolijo trdni posestniki — možje, ki stoje na krščanskem prepričanju in so tudi vneti za blagor svoje občine. Kaplan Petrič ožigosa liberalce in socialne demokrate. Opozori na brezversko in breznarodno stranko, ki bi prodala kmalu Slovence nemškemu žrelu in kapitalu in internacionalizmu socialdemokratov. Govori o slabem gospodarstvu liberalcev. Govornik omenja socije in liberalce, ki zabavljajo čez vse: čez kaplane, škofo, čez procesije itd. — Shod je bil zelo živahen, zakar so poskrbeli tudi nasprotniki, katere sta poslanec Dimnik in dr. Rožič v veselje vseh naših mož spretno zavrnila, da s takoj nehali s svojimi medklici in vprašanji.

Z Brezovice. Veselo presenetila sta Brezovico dne 23. julija 1909 dva ameriška obiskovalca: prečastiti gospod škof dr. Jakob Trobec in njegov nečak č. g. župnik J. Trobec. Tukaj sta tudi maševala in potem so presvtili tudi podelili v šoli šolarjem višjepastirski blagoslov. Nam ostaneta v vednem spominu.

Iz Št. Vida.

g Električno razsvetljavo bomo v kratkem dobili, kakor se kaže. Posestniki in mlinar Ignacij Česenj namerava vodno moč na svojem mlinu ob Savi porabiti kot gonilno silo za turbino, ki bo gnala dinamostroje. Predpriprave za to podjetje se že vrše, pretekli teden je bil komisijski ogled. Vsekako bo to velik napredek za naš kraj.

g Hranilnica in posojilnica je imela v prvem polletju tekočega leta prometa 386 tisoč 812 kron.

g Škofova hlapca, to je najnovejši naslov, ki sta ga prejela župnik in župan na Vidovo nedeljo. Razna društva so na to nedeljo priredila veselice po gostinjah, kjer naj bi se tudi plesalo. Župan pa se je držal sklepa občinskega odbora, ki je soglasno sklenil, da se ob prilikah, ko je cerkveni shod, ne da sploh nikake licence. To pa nekaterim, ki so se pripodili iz Ljubljane in od drugod, ni bilo všeč, in zato so vpili in zmerjali župana, da je bilo joj. Razgrajali so tako, da so jih drugi dan orožniki nekaj aretirali. Kljub prepovedi se v treh

gostilnih plesali. Pričakujemo, da bo županstvo tudi tu storilo svojo dolžnost.

g Ne bo drugače, da bomo morali kmalu v javnosti povedati in priporočiti, v katere gostilne v St. Vidu in v Vižmarjih naj hodijo naši somišljeniki, ki zlasti ob začetku in sklepu šolskega leta po opravih prihajajo v zavod sv. Stanislava.

Javno predavanje je priredila dne 27. junija »Bogomila« za žene in dekleta. Tajnik čitalnice je govoril o predmetu: Kako naj ženska na kmetih deluje socialno? Udeležba je bila vse hvale vredna. Ne utrujenost ne vročina ne oplaši naših žensk. Ker kažejo članice »Bogomile« toliko zanimanja do svojega odseka, se bomo zbrali včasih k predavanjem tudi v vročih poletnih dnevih.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Sneg v Vintgarju. Še sedaj se nahaja nedaleč od Žumrove restavracije precej snega, ostanek sneženega plaza, ki nas spominja na letošnjo zimo.

g Iz Žabnice. Na sv. Trojice nedeljo popoldne so škofjeleški in kranjski Sokoli osrečili našo vas s svojim izletom. Privedev je bila klavarna in prisiljena. V dveh sosednih hišah sta se proti volji zadevnih vdov-hišnih posestnic izobesili zastavi. —

V nedeljo, dne 13. junija, dopoldne je strela udarila v spodnjem delu vasi v neko hruško in jo deloma razčesnila. Hvala Bogu, da ni udarila v bližnjo, s slamo krito hišo! — Novi gasilni dom, ki je bil letos popolnoma dodelan in je lična stavba, ter hrizgalna, sta bila cerkveno blagoslovljena v nedeljo, dne 20. junija, po popoldanski službi božji. Slavnosti otvoritve in blagoslovljenja se je udeležilo več gasilnih društev. — Prvo sv. obhajilo šolskih otrok se je slovesno izvršilo dne 23. jun. Prvo-obhajancev je bilo 24. Ena deklica pa ni mogla pristopiti h Gospodovi mizi, ker je bila tri dni preje na cesti povožena od nekega biciklista, pri čemur ji je bila noga tako poškodovana, da so jo morali odpeljati v bolnišnico. — Novo mašo bomo imeli v nedeljo, dne 18. julija. Pel jo bode č. g. Anton Porenta iz Spodnjega Bitnja, bogoslovec III. letnika v Ljubljani. — Č. g. Fran Vilfan, ki je kot kaplan v Postojni nevarno obolel, se zdaj, začasno upokojen, zdravi pri svojih starših v Žabnici. Dal Bog, da bi do dobra okreval! — Košnja se je splošno pričela. A sena je vsled lanske in deloma tudi letošnje suše precej manj, kot po navadi.

g Z Brda. Pretekli teden v četrtek, dne 24. junija se je v vasi Dupeljne, občina Rahlče, zgodila velika nesreča. Ob pol 3. uri zjutraj je začelo goreti pri posestniku »Zg. Brgantu«. Ker je imel leseno poslopje, je bilo v hipu vse v plamenu. Rešiti se ni moglo drugega kot goveja živina. Posestnik je z ženo in materjo komaj ubežal v spalni obleki na prosto. Mati posestnikova je hotela rešiti prešiče, a se je pri tem tako opekla, da je v par urah umrla v groznih mukah, prevedena poprej še s sv. zakramenti. Pogorelo je ubogemu posestniku vse poslopje, prešiči, obleka itd. Tudi sosedu »Sp. Brgantu« je pogorel del hleva in svinjaki. Vzrok požaru ni znan. Rojaki, pomagajte po svoji moči.

ubogemu pogorelcu, da si postavi nov dom. Posestnik je bil zavarovan le za malo svoto; zato je še bolj potreben pomoči.

g Gorje. Milostljivi gospod škof J. Trobec je obiskal tudi naše Gorje. Priglasila ga je semkaj ljubezen do svojega nekdanjega prijatelja Ažmana in želja, da vidi kraj, kjer je doma precej njegovih ovčic. Društveni pevski zbor mu je napravil čisto nepričakovano podoknico in gosp. organist mu je govoril v pozdrav par pristržnih besed. Visoki gost je v odgovoru povdarjal, da je slišal že veliko petja in pesmi v raznih jezikih, a ni je lepše pesmi kot je slovenska in najboljši pevci so Slovenci. Naj bi te besede naše res odmeva med Gorjanci! Prevzvišeni je obiskal tudi Vintgar, ki mu je bil nad vse všeč. — Vipavska šolska mladina je z učitelj obiskala Vintgar in Bled. Upamo, da bodo odslej še bolj navdušeno pevaši: »Lepa naša domovina«. — »Gorjanski dom« prosi nove strehe. Društveni odbor bo skušil to prošnjo uslišati. Lepo bi bilo, ko bi kdo izmed udov pripomogel s kakšno kronico.

g Shod v Begunjah na Gorenjskem. V nedeljo dne 19. junija se je vršil pri nas prvi ljudski shod S. L. S. Akoravno je bil v naglici napovedan, je bila udeležba nepričakovano velika. Večina begunjskih mož je z največjim zanimanjem poslušala deželnega poslanca g. Pibra, ki je poročal o delovanju S. L. S. v deželnem zboru ter naštel posamezne točke v korist kmeta, n. pr. lovski zakon, ljudsko šolstvo in deželno zavarovalnico, melioracijsko postavo z ozirom na zboljšanje planin in pašnikov, kar je zlasti za nas Begunjce velike važnosti. Malo je občin, ki bi imele tak zaklad v občinskih pašnikih kakor ravno Begunje, toda žalibog je komaj ena tretjina dobra za pašo, vse drugo je zanemarjeno. Veliko se je že potrudil za to predsednik gospodarskega odseka Iv. Trunk ter od dal že pred letom potom županstva prošnjo za podporo, katera je pa najbrž kje zaostala. Nova potrjena postava za varstvo planin in pašnikov je za nas velevažnega pomena. Gospod poslanec nam je vso postavo natanko pojasnil, dal potrebna navodila in obljubil svojo pomoč. Vse ga je poslušalo z največjim zanimanjem, tako, da se je sam izrazil, da je imel ta dan res pravi užitek in da kaj tacega ni pričakoval. Domači župnik se mu je z navdušenimi besedami zahvalil za podučne besede ter ga imenoval naravnost gorenjskega planinskega poslanca. Kako se ta trudi in dela za slovenskega kmeta, to je znano. Ti nazori in načrti, katere je razvijal gosp. poslanec, so nazori S. L. S. Vsi smo danes lahko spoznali, da je ta stranaka za nas, bodimo tudi mi zanjo. — Omenjal je tudi, da so bili Begunjci dosedaj zato tako zapuščeni, ker niso bili edini in popolnoma nič organizirani. Od danes naprej pa naj delajo skupno, edino na podlagi S. L. S., tako kakor so začeli, to bo vsakemu posamezniku kakor tudi celi občini v veliko korist. Končno se je še g. župan Lengar v imenu cele občine zahvalil gospodu poslancu za njegov velik trud ter ga prosil tudi nadaljne naklonjenosti. Gospodu po-

slancu izrekamo vsi iskreno zahvalo z željo, da pride kmalu zopet v našo sredo.

g Umrl je v nedeljo, dne 27. junija na Grancu pri Stari Loki posestnik Jernej Triler, po dolgi, mučni bolezni, v starosti 68 let. Bil je mož stare korenine, občinski odbornik, in vsem, ki so ga poznali, vzgled dobrega, vernega kristjana. Kot jako skrben družinski oče si je s svojo marljivostjo mnogo prigospodaril, tako, da je že petero svojih otrok pripravil k najboljšim posestvom. Tri hčere so omožene kar v domači vasi; in zato je nekoč rekel neki gospod: Mihelov oče vzdržujejo pol vasi. Pa ranjki ni bil izmed tistih nespametnikov, da bi dajal prevelike dote, ampak previdno toliko velike vsote, da je ostal dom še trden in denaren. In ko je tako vse lepo uravnal, je bil ves pripravljen umreti. Vesel je zrl smrti v obraz; in ko je bil večkrat previden s svetimi zakramenti, je rekel, da je takrat veliko slajše in prijetnejše, ko se združi s svojim Bogom, kakor na vsaki ženitnini. Upamo, da mu je nebeški ženin dal za plačilo večno ženitnino v nebesih. Svetila mu večna luč!

g Iz Mekinj. Igra »Rokovnjači« dne 27. junija l. l. se je izredno dobro obnesla. Igrana je bila prav dobro; čast predstavljavcem! Občinstva se je kar trlo. Prišli so od blizu in daleč; opazili smo mnogo odlične gospode ter goste iz Komende, Šmarce, Rov, da celo iz Viča. Igra se bo ponavljala dne 4. julija točno ob pol 4. popoldne, ker se jih je mnogo radi gnceje moralo vrniti. Pridite zopet v obilnem številu!

g V Paloviče! Katol. sl. izobraževalno društvo na Rovih priredi na Urhovo nedeljo, 4. julija, ako bo ugodno vreme, drugače v nedeljo pozneje, izlet v Paloviče, kjer vprizori igri »Zamujeni vlak« in »Pri gospodi« ter komični prizor »Rekruti«. Med presledki poje in udarja Rovski pevski in tamburaški zbor.

g Komenda. Krasno jutro nas je pozdravljalo 20. junija, ko smo pričakovali bratov iz bližnjih in daljnih krajev, da se z nami vesele blagoslovljenja novega »Društvenega Doma«. In prišli so v nepričakovano obilnem številu. Prihite! so Orli v lepem kroju iz Ljubljane, D. M. v Polju, Kamnika, Mengša, Šmarce, Šent Vida, Viča in Vodice, prihite! so društva z zastavami: na čelu S. K. S. Z., pevsko društvo »Ljubljana«, društvo »Kamnik«, Cecilijino pevsko društvo v Kamniku, katol. izobraž. društva iz Cerkelj, Domžal, Dola pri Ljubljani, D. M. v Polju, Mekinj, Mengša, prišli so zastopniki društva »Kranj«, iz St. Urške gore, celo iz daljnih Železnikov jih je bilo 15. Lep je bil spreved k župni cerkvi. Na čelu so v lepi slogi korakali domači ognjegasci za njimi s slavno kamniško godbo Orli v četah, za temi dolga vrsta gostov s plapolajočimi zastavami. Pred gasilnim domom je v navdušenih besedah pozdravil goste g. župan A. Mejač in povdarjal, da lepa komundska fara je in ostane verskonarodnozavedna. V cerkvi je govoril g. dekan Lavrenčič o pomenu katoliških izobraževalnih društev, kazal je nevarnosti, ki prete dandanes mladini in pozival može, da pristopijo k društvu, mladeniče pa, naj se uvrste med

Orle, da vsi združeni pod zastavo presv. Srca Jezusovega odbijamo napade sovražnikov svete vere. Slovesno sv. mašo je opravil vč. g. pater provincijal Konstantin Luzer. Po maši se je vršilo blagoslovljenje društvenega doma, kolega oder ima napis: Vse za vero in dom! Lepo je izražal pomen slavnosti napis na slavoloku: Vsa Komenda danes se raduje, ko v družbi bratov dom svoj otvorjuje. — Pred in po blagoslovu, ki ga je izvršil g. dekan Lavrenčič v spremstvu treh duhovnikov, je krasno zapel mekinjski zbor. Nato je pred par tisoč poslušalci govoril državni poslanec g. dr. Krek kratke besede, a globoke misli. »Slavnostni govor bodi,« tako je dejal, »ta 'društveni dom', ki bo govoril o pomenu tega dne še takrat, ko ne bo več nas in tistih, ki so ga postavili. Ta dom je trdnjava, kjer se bo zbiralo ljudstvo, ki se hoče boriti za svoje pravice; a ne samo trdnjava, tudi prijateljski dom, kjer bodo mladeniči istega mišljenja sklepali prijateljstvo, katerega pozneje ne bo razbila nobena sila. Kdor tega ne razume, sploh ne razume društvenega življenja. Pred nekaj desetletji so na deželi bili redki, ki bi brali časopise; takrat so govorili špičasti jeziki: »kaj boš bral, branje je neumnost.« Danes pa, ko bere že skoro vsakdo, pa nastopajo prav tisti in pravijo: »Kaj hodiš v izobraževalno društvo, rajši si kupi časopis in ga beri doma.« Če je bilo prvo govorjenje nespametno, je drugo še bolj. Branje je potrebno, a je samo na sebi nekaj mrtvega. Za izobrazbo je treba poduka, ker iz knjige se ne uči življenja. Najbolj svet nam je domači slovenski jezik. Vsak tak društveni dom nam je dokaz, da hočemo braniti mili materni jezik. Vsak tak dom je učitelj našega ljudstva. To so naša vseučilišča, naše univerze, ki segajo bolj globoko kot druge z milijoni zidane univerze po velikih mestih. »Ponosen sem,« je dejal govornik, »na ta okraj, ki me je izvolil za svojega poslanca, ker ima več takih društvenih domov, kot marsikak drug okraj v naši domovini. Prihodnost je močnejša kot sedanost, mladina se zbira; kjer mlad človek beži, tam družba hira. Ko smo pred nekako 20 leti začeli delati, kaj se je govorilo o nas, še vedeli niso, da živimo, danes se nam čudijo, ko pišejo francoski, poljski, ruski in drugi časopisi o naših organizacijah. Zato pa storimo vsak svojo doležnost in delajmo po svojih močeh na gospodarskem in izobraževalnem polju.« Po dr. Krekovem govoru je prebral kaplan Snolej pozdravno pismo s prošnjo za pomoč Šentiljcem v Slovenskih Gorah, kamor se je z vso silo vrgel nemški kapital, da zatre slovensko narodnost in katoliško vero. — Skupno kosilo za goste je bilo pri g. A. Mejaču, bivšem deželnem poslancu; dasi se je kar trlo ljudstva, bili so vsi dobro postreženi. — Ob 4. uri so nastopili Orli pod voštvo Zveznega načelnika brata Jeločnika. Kreпки, postavniki fantje so z uglajenim nastopom želi glasno pohvalo in marsikateri mlad gledalec, ki še ni videl javne telovadbe, začel je stopiti med Orle. — Iz Železnikov je došel brzoglavni pozdrav: »Domu rast, Orlom kreпки Na zdar! Marčič, Boncelj, Klopčič. — Po telovadbi se je razvila neprisiljena

zabava. Za Mejačevo vilo je krasno zapel več pesmi slavni pevski zbor »Ljubljana«, pod kostanji pa krepki moški zbor mekinjski, potem homški pevci, vmes pa je svirala godba, tudi srečolova ni manjkalo. Zadovoljni in veseli so se do večera gosti razšli, nam pa ostane ta dan neizbrisno v spominu, bodi mejnik za napredek lepe komenske fare po geslu: Vse za vero in dom!

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Ajdovec pri Žužemberku. Pri nas se je upeljala konkurenčna obravnava za organistovo plačo, katere sklepe je odobrilo c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, občinski odbor pa se je izrekel z nadpolovično večino proti pobiranju pri davkih. Stvar, ki je dala toliko truda, vzela toliko časa, hočejo nekateri nezadovoljneži pokopati. Vendar upamo, da se ni še izrekla zadnja beseda v tej zadevi. Čudno, da so vedno isti nasprotniki pri nas, ako se namerava kaka nova in dobra stvar vpletati. Že nad deset let imamo v Ajdovcu poštni nabiralnik. Župnik je nameraval s tem dobiti organistu mali poboljšek in je zato predlagal v občinski seji, ki je bila od višje oblasti v ta namen priporočena, naj se oskrbovanje nabiralnika poveri organistu, ki bo gotovo vestno izvrševal ta posel in pri tem nekaj zaslužil. Na leto bi zneslo blizu 200 K. Navzoči so vsi ta predlog odobrili, a kaj je bila posledica tega sklepa? Oskrbovanje poštnega nabiralnika se je poverilo županu Jerneju Gnidovcu. Kako se je to zgodilo, nam je uganjka še danes; hudomušni ljudje pravijo, da se je v zapisniku med potjo spremenilo ime organistovo v ime županovo. Pri nas je vse lahko mogoče! — Pred štirimi leti je iskala Vzajemna zavarovalnica župnega zastopnika, predlagan je bil tudi organist, a ponudil se je med tem že župan, da je izpodrinil organista in dobil nov vir dohodkov. Tretji poskus pomoči organistu je bila pa konkurenčna obravnava, katero hoče izjaloviti občinski odbor na čelu ravno istega župana. — Izobraževalno društvo je pri nas krvavo potrebno. Dvakrat smo imeli že ustanovni shod, a vselej so predrzni poštimovci pripomogli k temu, da ni došlo zadosti udeležencev. Tako početje se ne more drugače imenovati kot hudobnost ali pa dobro premišljena naka, s katero so hoteli dati župniku zausnico in uničiti vse njegovo delovanje. Toda on se jih ne boji. V mesecu maju smo dobili za našo župno cerkev prav lepo, novo prižnico, katero je napravil podobar Fran Vodnik v Novem mestu. Delo je prav fino in dovršeno in hvali svojega mojstra.

d Iz Poljan pri Ortneku. Naj tukaj pohvalno omenimo in pohvalimo naš novi moški pevski zbor. Fantje se učijo še le par tednov pod vodstvom gospoda učitelja Cvara, pa zares prav izvrstno pojejo. Ko je bila te dni tukaj dekanijska konferenca, so fantje peli pri sv. maši tako lepo, da so se gospodje duhovniki splošno čudili in rekli, da takega zbora še v večjih

župnijah kot v Ribnici in Dobrepoljah ni dobiti. Čast fantom-pevcem in njih učitelju.

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Nove orgle so postavljene. Kolavdacijo je izvršil dne 21. junija preč. g. duhov. svetnik in župnik P. Hugolin Sattner. Orgle so delo mojstra g. Mayerja iz Feldkircha na Predariskem. Imajo dva manuala in dvajset spremenov. Cerkvi je čestitati — tako se je izrazil g. kolavdator — na tako izbornu uspelem delu. — Pretečeni teden smo imeli tudi občinske volitve. Izvoljeni so s par izjemami pristaši S. L. S. — V društvu so bila zadnji čas sledeča predavanja: 30. maja je nastopil mladenič Grubič s poročilom o »sadjerejskih zadrugah na Nemškem«. Nato je sledil dvogovor dveh dečkov o »vodi in vimu«. 6. junija predaval je g. kaplan o zvezah kapitalistov: »kartelih in trustih«; 13. junija o »poizkusih za rešitev socialnega vprašanja«, zjednačenju bogastva, komunizmu, socializmu, socialni demokraciji in krščanskemu socializmu; 27. junija o cerkvi prvih kristjanov, o »katakombah«. Navdušenje za Orlo raste med fanti, tudi število telovadcev je večje, le število podpornih članov je vedno isto. Dosedaj so darovali za Orlo sledeči gg.: Damijan Pavlič, župnik kostanjevski, 2 K; Fatur, kaplan, 10 K. Neimenovan 2 K. Prosimo nadaljnjih darov, da si nabavimo kaj telovadnega orodja! — Pred štirimi meseci ustanovljena »Kmečka zveza« je (v korist svojih članov) v prosep našega kmeta storila dosedaj tele korake: vložila je potom dež. poslanca g. Hladnika na deželni odbor prošnjo za vodovode oziroma kapnice v vaseh Izvir, Planina, Hrastek, Oštrc. Dalje je prosila, naj bi deželni odbor vzel že odobrene načrte vodovodov na Gradcu, Brezjah, Brlogu znova v pretes in potrebno ukrenil, da se z gradbo prične. Obrnila se je na županstvo v Kostanjevici, da bi ono pot od okrajne ceste mimo klosterskih kozolcev pa do Ržišča razdelilo med interesirane posetnike. »Kmečka zveza« je tudi naročila 3160 kg 99-odstotne modre galice in jo oddajala po isti ceni, po kateri jo je sama dobila, namreč 56 K 100 kg. Ni se gledalo na nikak dobiček, da se je le ustreglo odjemalcem. Želeti je torej, da bi »Kmečki zvezi« pristopili vsi gospodarji — vstopnina je borih 20 vin. — čim močnejša bo zveza, tem več koristnega bo lahko storila v političnem in gospodarskem oziru.

Čebelarški shod v Mokronogu bo v nedeljo, dne 4. julija, ob 3. uri popoldne v ondotni šoli. Govoril bo o umnem čebelarstvu zastopnik slovenskega osrednjega čebelarkega društva iz Ljubljane.

g Iz Dobrepolj. Ker je pri nas »Domoljub« najbolj razširjen list, tedaj naj se na tem mestu javno zahvalimo tistim požrtvovalnim rodoljubom, ki so kaj darovali telovadnemu odseku, da si napravi telovadno orodje. Darovali so: A. Ramovš 20 K, I. Baloh 20 K, Zadruga 5 K, M. Prijatelj 2 K, G. Berdavs 3 K, A. Novak 2 K, Ign. Grm 3 K, Josipina Gruden 2 K, Costa 3 K 30 v, I. Zalar 1 K, A. Drobnič 5 K, I. Miklič 2 K, I. Pucelj 1 K, I. Žagar 3 K, A. Perko 2 K, I. Kastelic 2 K, M. Tomšič 1 K.

T. Klinc 7 K, M. Prelesnik 2 K, A. Štrubelj 1 K, M. Brdavs 10 K, E. Primožič 2 K, Jos. Šteh 5 K, Al. Berdavs 5 K, M. Tisel 1 K, F. Tisel 70 v, Zrnc 1 K, Tomažin 1 K. Živelj nasledniki!

Notranjske novice.

n Vipavsko vino v Ameriki. Naše kmetijsko društvo je poslalo zadnji čas v Novijork vino iz svoje kleti. Pokušali so ga ondi veščaki, ki so vajeni piti najboljša renka vina, pa so se izjavili, da bi vipavec tudi renskim vinom ne delal sramote. Obljubili so tudi, da bodo še naročili. Vipavci imamo res izborna vina, in ni se čuditi, da se je zadnji čas vinska kupčija pri nas precej odprla. Nam je pa to tudi všeč, saj je potrebno, da oddamo svoja vina, ker se nam letos zopet bogata vinska letina obeta.

Ljudsko kopališče v Vipavi. Vipavska občina je kupila poslopje in pripadajoče zemljišče »Vila Anna«. Ondi sedaj kopljejo temelj za ljudsko kopališče. V tem oziru prvači Vipava vsem drugim kranjskim občinam.

Tatovi so v noči od 19. na 20. t. m. odnesli iz jedilne shrambe občinskega sluge Matija Vidriha v Št. Vidu več jedil in pijače. Vsekako so jim morale biti razmere dobro znane.

Veliko češenj smo imeli letos. Žal, da nima to blago zaradi naše oddaljenosti od železnice nobene prave cene. Letos bomo imeli tudi veliko marelc ali »mrli-nov«, kakor jim tukaj pravijo. Te bomo lažje v denar spravili.

Naš deželni poslanec g. Mirko Peršavec se sedaj zdravi v Slatini. Slišimo,

da mu gre na bolje. Bog daj, da se popolnoma pozdravi in se zdrav in čil vrne v našo sredo.

n Trgovci v Vipavi naznanjajo cenj. svojim odjemalcem, da bodo začeni s 1. julijem zapirali trgovine ob 9. uri zvečer. Istotako bodo ob nedeljah trgovine odprte samo do poldan, tedaj ne, kakor sedaj do 1. ure popoldan.

Idrijske novice.

n † Svetnik Ivan Juvan. V Spodnji Idriji je umrl ondodni župnik in duhovni svetnik g. Ivan Juvan. Že več let je bolehal na nogi in ta bolezen ga je spravila tudi v grob. Rajni gospod je služil najprej kot kaplan v Cerkljah na Dolenjskem, odtod je bil prestavljen v Tržič, kjer je ostal malo časa. Ker je bil izvrsten katehet, je dobil mesto šolskega voditelja — direktorja — na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji. Na tem zavodu je deloval začetkoma kot ravnatelj pozneje samo kot veroučitelj vsega skup 23 let. Veliko Idrijcev se ga s hvaležnostjo spominja. Prosil je za izpraznjeno župnijo Spodnja Idrija, jo dobil ter vodil skoro 20 let. — Bil je pobožen, vzgleden duhovnik. Dasi-ravno je zadnja leta težko hodil, se je vendar — če le ni bil hudo bolan — vsaki dan potrudil in hodil po dolgih in strmih stopnjicah v župno cerkev maševat in opravljat druge dušnopastirske dolžnosti. Leta 1898. ga je cesar odlikoval z zlatim zaslužnim križcem s krono. Knezoškof ga je imenoval svojim duhovnim svetovalcem. Pogreba so se udeležila ne le samo razna prifrarska društva z Orlom, ampak tudi pevski zbor Katol. delavske družbe v Idriji, gg. rudniški uradniki, zastopniki učiteljstva obeh šol v Idriji, mnogo nekdanjih učencev rajnega in veliko

duhovščine. Vsa čast domačim župljanom in sosedom Idrijcem! Prihodnje leto je želel umrl gosp. svetnik peti zlato sveto mašo, Bog pa je drugače ukrenil.

n Nastop Idrijskih Orlov pri procesiji. Na sv. Ahacija dan so naši Orli že drugič nastopili pri slovesni procesiji v uniformi. Nastop je bil vzoren in je vzbudil splošno zanimanje. Želeli bi le, da bi več Orlov nosilo telovadski kroj. Da so Sokolčki zmirljali med procesijo in med vračanjem telovadce s »čuki«, temu se mi čuditi, ker se vzgajajo v brezverskem in divjaškem duhu.

n Matura na mestni realki se je vršila od 24. do 26. junija. Izmed 24 sedmošolcev jih je prestalo zrelostno preskušnjo 17, eden je padel za šest mesecev eden je odstopil med izpitom, pet dijakov pa ni smelo delati mature radi prejšnjega slabega napredka.

Iz raznih krajev Notranjske.

Odgovor na članek »Kmetu v poduk«. Gospod c. kr. notar v Postojni nam piše z ozirom na članek »Kmetom v poduk« v št. 24. sledeče: »Neznana oseba se v tem članku pritožuje radi predragih računov v moji pisarni. Prav zelo bi mi ugodil dotičnik, če bi se zglasil v moji pisarni ali pa mi kakorkoli naznanil dotične slučaje, v katerih sem po njegovem mnenju preveč zaračunal. Zavežem se povrniti mu vse stroške naznanila in tistemu, katere-mu bi bil preveč zaračunal, povrniti škodo v desetkratnem znesku. Obenem pripomnim, da dokazem s pričami in knjigami, da sem tekom dveh let, odkar uradujem v Postojni, strankam na zaslužku popustil toliko, da bi mogel kmet lahko plačati mezdo svojemu hlapcu za celo leto — ter da se v moji pisarni tarif nikdar ne prekorači.«

G O R I Š K A.

Česa manjka goriškemu kmetu? Na te le reči bi danes rad opozoril. Kaj je pripomoglo »Slovenski kmečki zvezi« na Štajerskem do tako sijajne zmage nad liberalci? Politiška probuzenost in izobraženost štajerskega slovenskega kmeta ter trdna kmečka organizacija. Ne bomo trdili, da tega vsega goriškemu kmetu manjka; gotovo pa smo v tem oziru nekoliko zavrtali. Poglejmo le, kako majhen del našega kmeta se res zanima za javne zadeve. Žato ni čuda, da ima ob času volitev n. pr. lažnjivec in obrekovavec med ljudstvom toliko uspeha. Kmetova nevednost v političkih, nezavednost v stanovskih zadevah in pa gospodarska odvisnost je kriva, da dostikrat drži in vleče z ljudmi, ki so nasprotni pravemu kmečkemu napredku in blagostanju. Poglejmo v Galiciji! Gališki kmet voli mnogokrat za poslance jude, najhujše pijavke kmečkega stanu. Ali pri nas ni takih zgledov? Dobro nam je v spominu, kako so sleparili liberalci s trami na Krasu. Ali mislite, da jih bo sram pri prihodnjih volitvah zopet priti med ljudi? Lagali bodo še z večjo vnemo kot so doslej; v laganju in zabavljanju je namreč liberalac neprekosljiv. Drugod bodo liberalni veljaki zvlekli na dan razna dolžna pisma in jih

molili kmetu pod nos, češ: »Voli z nami, če ne —.« Takih ljudi se bo otresel lahko le zaveden in samostojen kmet. Ali pri tej priliki ne občutiš potrebe izobraževalnega društva in kmečke posojilnice?

Liberalci imajo nadalje celo čredo kupljenih ljudi, ki za denar kmeta prepričujejo, da ima le ta in ta liberalni ali agrarni veljak za kmeta srce, »klerikalci« pa da so zanič. Kmečka naša organizacija mora skrbeti, da bo sama izsolala kmete, ki bodo sami nastopali kot govorniki in zagovorniki za svojo kmečko katoliško stvar. Vzemimo si za zgled štajerske kmete!

Premalo smisla imamo za organizacijo, za »Kmečke zveze«. Citatelj, morda tudi ti nisi še član »Kmečke zveze« v svojem okraju? Potrkaj si na prsi! Naša politična kmečka organizacija pa tudi sama kaže še premalo življenja. Shode v vsako vas! Povsodi naj se po »Kmečkih zvezah« ljudje poučujejo o svojih zadevah. Povsodi naj bi bili zaupniki, ki bi posredovali med kmeti in odborom »Kmečke zveze«. Odbor »Kmečke zveze« naj bo posrednik med ljudstvom in poslanci, med kmeti in raznimi oblastmi.

To pa še ni dovolj! Naši poslanci morajo sami stopiti v stik z ljudmi. Dolžnost

poslančeva ni samo, delati za volivce v državnem in deželnem zboru; njegova dolžnost je tudi kmeta poučevati po shodih in biti ž njim vedno v stiku. Naša organizacija ne pozna višjih in nižjih; poslanec naj je le prvi borilec v kmečki vojski. Tako bo naša organizacija res koristila kmetu.

To so naše misli! Povedali smo jih odkrito. Naša katoliška kmečka stvar zahteva, da proti liberalnemu in agrarnemu rovanju postavimo nasproti resen odpor.

Olike naj se gre učiti »Soča«, ki se je v četrtek 24. junija z vso surovo silo zagnala v naše fante »Orle«. Prav po šnop-sarsko psuje črniške, batujske, podgorske, št. ferjanske in dornberške mladeniče. Psovke, s katerimi jih obklada, so: »gavge«, »nizke glave nizkih postav«, »čuki«, »prismoda«, »malobrihtni«, »rekrutirajo se iz najslabših ljudi«, »surovost«, »tolpa pobeglih divjakov«, »drhal«, »hudobija« i. t. d. Take in podobne psovke je izlila »Soča« na naše mladeniče. Zakaj to sovraštvo? Zato, ker naši mladeniči nočejo biti za hlapca Gaberščeku, zato, ker se drže krščanskega verskega naziranja. Če pa bi postali vsi ti opsovani fantje liberalni, svedodomiselni »sokoli«, takoj bi »Soča« o njih drugače pisala. Gre se torej

samo za pošeno versko prepričanje naše mladine. Podpirajmo zato naše mladeniče ter njihovo organizacijo! Mladeniči, vaša častna dolžnost naj pa bo, da napoveste boj listu, ki o vas tako surovo piše! Proč z liberalnimi listi!

Iz Deskelj. Pri nas smo imeli v ponedeljek, dne 14. t. m. sv. birmo. Ta nenavaden dogodiljak je privabil tudi razne kramarje v našo vas. Med raznimi stvarmi in igrači je prodajal eden izmed njih tudi italijanske molitvenike in kar je še najhuje, nenravne in umazane razglednice. Mladina se je kar zgražala nad temi slikami, ki so le redke prikazni v naši nepokvarjeni vasi. Mi pa, ki vemo, kako škodujejo take slike naši nadebudni mladini, najodločneje protestiramo proti takemu počenjanju tujih kramarjev, ki pridejo v vas le, da npravstveno pokvarijo mladino. Če se prikažejo še enkrat v našo vas s tako „robo“ in s takim „šuntom“, jim bomo drugače podregli in bomo skrbeli, da ne dobijo „štanda“ na naših tleh. — Več za npravnost mladine skrbečih Deskeljanov.

Nova železniška proga iz Gorice v Červinjan bi bila imela iti, kakor je bilo določeno, ob desnem bregu Soče skozi Pevmo in Podgoro. Postajališče bi bilo v Pevmi, postaja v Podgori, kar bi bilo ugodno za naša Brda, ki so doslej tako oddaljena od prometnih sredstev. — Sedaj pa se govori, da nameravajo načrt izpremeniti tako, da bi tekla železnica po levem bregu Soče in bi bilo postajališče v Stračicah. Menda se za to spremembo poteguje mestni magistrat. Prosimo naše državne poslance, da store vse, da se načrt ne izpremeni. Za naše Brice bi imela železnica le tedaj pomen, če dobe postajo v Pevmi. Mesto ima itak že dovolj železniških zvez. Zakaj bi se še tu oškodovala naša Brda? Zaupamo v razsodnost merodajnih činiteljev ter pričakujemo, da bo železnica šla po desnem bregu Soče skozi Pevmo in Podgoro. To je želja in življenska potreba naših Brd. Naj se gleda na korist prebivalstva in ne na kaprice mestnega magistrata!

Iz Št. Ferjana. Pri nas imamo „sokola“, ki pa kaže doslej svoje borno življenje le v plesu. Dne 20. junija so priredili ti „sokoli“ javni ples. Eden je celo plesal v kroju (uniformi), ki si ga je izposodil in ki je bil ves sneden od molov. Pa to je njegova stvar! Naša stvar pa je, kakšne surovosti so počeli ti junaki. Enega naših fantov so napadali na cesti, češ, da jih je prišel gledat, da jih dene v „Domoljuba.“ Ker jim fant ni ostal dolžan odgovora, so ga slednji napadli z noži v roki in to vpričo liberalnih učiteljev in liberalnih učiteljic. Sramota! K sreči niso imeli poguma, da izvrše svojo namero. Takí ljudje res ne zaslužijo drugega imena nego suroveži. Sve-tujemo pa tudi „Soči“, naj neha sramotiti naše mladeniče. Ali bi bilo mar čudno, če mladini zavre kri radi tolikih psovk, ki so nagromadene v „Soči“ 24. junija? — Sedaj naše fante obrekujete, psujete; če bi bili pa pri vas, bi bili ponosni nanje. Saj vemo, kako hvalila je naša učiteljica mladeniče iz našega društva, kako jih je čislala. Sedaj pa je tudi ona med tistimi, ki jih psujejo. Vemo, zakaj. Taka je komanda svobodni-selnega učiteljstva. Gospodična ne čestitamo, vam k vaši novi pridobitvi! — Občinske

volitve se še sedaj niso vršile, ker menda računov ni. Čudno! Zoper orožnika in policaja so pritožbe. Naši fantje so popolnoma izpostavljeni samovolji teh ljudi. Liberalna peščica pa lahko dela kar hoče. — Kakšna je liberalna zavednost in omika, kaže sledeči dvogovor: Eden naših fantov pride skupaj z liberalcem iz Cerovega. Naš ga vpraša: Ti, kaj je vaš liberalni program? — Liberallec ponosno: Vse za omiko, svobodo in napredek! — Naš: Sedaj pa mi razloži, kaj te besede pomenijo. — Liberallec v zadregi molči. Ker ne najde odgovora z milim glasom odgovori našemu: Saj ti veš! — Smeje je odšel naš mladenič, liberallec jo je pa odkuril kot polit kužek. To so šferjanske zanimivosti!

Iz Šebrelj. V 24. številki „Primorca“ izšlo je peto poglavje mojega življenjepisa, sestavljeno popolnoma po vzorcu pisateljev „šunt-romanov“, ki pišejo večkrat po dvoje enakih poglavij, le da napolnijo potrebno število pol. Tudi šebreljski sotrudnik „Primorca“ trdi v tem sestavku isto, kar je trdil že v 19. številki. Eno pa je vendar novo, in sicer trditev, da sem jaz pisal poročilo o delovanju tukajšnje posojilnice v 20. št. „Domoljuba.“ Tu ste se pa zmotili vi šebreljski liberalci! Dotičnega poročila namreč nisem pisal jaz, kar mi lahko potrdi tudi uredništvo. (Potrjujemo, da so se šebreljski liberalci tudi v tej točki zmotili, ker dotično poročilo smo dobili od druge strani. Ur.) Zapomnite si dobro, da se mi ne zdite nikdar toliko vredni, da bi izgubljal čas z nabiranjem podatkov za odgovor na vaše mevžanje. Gotovo vas zelo malo pozna tisti, ki je pisal za „Domoljuba“ gori navedeno poročilo; sicer se bi mu ne bilo ljubilo, pojasnjevati zadeve skozi vsa leta. Ko bi vas poznal, kakor vas poznam jaz, bi bili dobili drugačen odgovor, ki vam pa itak ne izostane! — Iz vsega mevžanja v „Primorcu“ se najbolje vidi, da vas je moja trditev: „Česar ne razumeš, ne razpravljaj“ zelo zadela. Da pa v resnici ne razumete ste v svojem dopisu v „Primorcu“ zopet potrdili. Poročilo v 20. številki „Domoljuba“ odgovarja popolnoma resnici! Ker me pa vprašate, „Kaj je več, original ali prepis,“ Vam povem, da original in prepis računa za l. 1901 izkazujeta 265.206 K 30 v. prometa. Če vas to zanima videti pridite na urad posojilnice, pa vam pokažem račun. — Ugovarjam pa proti temu, da Šebrelje imenujete kraj „vsenevednosti.“ Če ste vi „vsenevedni“ pustite druge občane pri miru, ker je vsak za svoj poklic že dovolj zaveden, kar dokazuje vsestranski napredek v Šebreljah.

Podpisali ste se z besedo „analfabet.“ To pa ni resnično, kolikor vas poznam. Vprašam le: Ali je vaša izobraženost vzrok, da se o popravni župnišča toliko govori, da bi lahko sape zmanjkalo. Zdi se, kakor da bi bilo župnišče liberalcem v želodcu obležalo. Bo treba menda krogljic. R. A.

Čudne razmere na goriškem glavarstvu. Dne 15. junija se je pred celovškimi protniki vršila zanimiva obravnava. Tožen je bil urednik laško-liberalnega lista „Corriere“, ki izhaja v Gorici, ker je trdil, da so se pri volitvah v kmečki skupini za deželni zbor na goriškem glavarstvu vršile nepravilnosti. Obravnava je dokazala, da so se nerednosti res vršile. Le to se ni dalo

dognati, kdo jih je vršil, vsled česar je bil „Corriere“ tudi obsojen. Zanimivo je, da je komisar baron Teuffenbach priznaval, da so se številke seštevale že na glavarstvu in ne pri komisiji v Št. Petru; pravi pa, da ni seštevaval on, ker ne zna dobro seštevati, ampak je to delo dal pisarju. — To so res lepe razmere! S tega glavarstva so vedne pritožbe! Treba bo metle, ki bo pomela tu in napravila red!

Uravnava Vipave. Sedaj so sestavljeni načrti in stroškovnik za uravnavo Vipave in pritokov. Stroški za vsa dela bodo znašali 2 milijona 350 tisoč kron. Ker so ti stroški preveliki, bodo baje regulirali v manjšem obsegu. Stroški bi znašali tedaj le pol-drugi milijon kron.

Dva jubileja. Stolni prošt dr. Faidutti, voditelj laške katoliške stranke, ter mons. Castelliz, vodja velikega semenišča, sta pretečeni teden praznovala 25 letnico mašništva. Obema gospodoma k temu jubileju najiskrenejše čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

V Dornbergu je imelo onodno naše „Kat. slov. izobraž. društvo“ izredni občni zbor, na katerem so se premenila pravila v tem smislu, da bomo lahko ustanovili telovadni odsek. Imamo prijavljenih že 38 fantov.

V Št. Andrežu je bila v nedeljo 27. junija javna telovadba goriških Orlov, izpadla je zelo lepo. Nastopilo je nad 60 Orlov. Čast vrlim fantom!

Hudo neurje s točo je divjalo v soboto 26. junija v goriški okolici. Ponekod je toča pobila tretjino pridelka.

Narodno gospodarstvo.

Za kranjske živinorejce.

Kranjski deželni odbor je v zadnjem času pokazal, da je pripravljen v večji meri podpirati razvoj živinoreje na Kranjskem. Želeti je pa, da vsi interesirani faktorji enotno delajo v tem smislu in da se dela po načrtu, ker le tedaj je mogoče, da se živinoreja v deželi povzdigne do prave višine in tako pomnoži blagostanje našega kmečkega prebivalstva. Saj poleg zemlje, ki jo imamo, je živina največji zaklad našega poljedelca, v mnogih krajih edini vir za dohodke.

Glavno nalogo vidimo v tem, da se zboljša plemo živini. Deželni odbor podpira nabavo plemenske živine in je letos že pripomogel, da so v raznih krajih dobili izvrstne plemenske bike. Pri oddajanju bikov se drži deželni odbor sledečih načel:

V prvi vrsti dobivajo živinorejske in mlekarke zadruge bike za polovično nakupno ceno; le tedaj, če se ne oglasi zadostno število zadrug, dobe bike za dve tretjini nakupne cene tudi posamezni posestniki in občine.

Živinorejci naj torej ustanavljajo živinorejske zadruge, ker po zadrugah se najbolje doseže zboljšanje vse živine v posameznih krajih.

Opazuje se pa, da se je doslej glede razdelitve pasem na Kranjskem postopalo veliko premalo enotno. Posledica tega je, da razen Gorenjske danes nimajo skoraj

nikjer enotne pasme. In to je potrebno, kajti z mešanico raznih pasem se ne bo doseglo zboljšanje goveje živine.

Deželni odbor je sklepal, da bo postal odslej pri oddaji plemenske živine po gotovih načelih, in sicer se razdeli dežela v živinorejske okoliše.

Na Gorenjsko se bodo oddajali v vse kraje, izvzemši moravški okoliš, le biki pingavske pasme. Na Dolenjsko, v moravški okoliš in Notranjsko se bodo oddajali biki murbodenske pasme. Bike simentalke pasme bo oddajal deželni odbor le v okoliš horjuljske živinorejske zadruge.

Nakup se bo vršil tako, kakor se je že letos poskusilo v splošno zadovoljnost, s sodelovanjem živinorejcev dotičnega kraja na poučnih potovanjih pod vodstvom deželnega živinorejskega nadzornika.

Plančarsko poučno potovanje v bohinjske planine.

Plančarsko poučno potovanje v Bohinjske planine priredi dež. odbor kranjski dne 19., 20., 21. julija t. l. Namen tega potovanja je, seznaniti širše kroge v plančarstvu in o naši lepi bohinjski Švici. Ogladale se bodo moderno urejene planine od strani države in planinsko gospodarstvo sploh. Videlo se bo na tisoče hektarjev neobdelanega sveta, kjer bi se lahko pasle velike čete govedi. Plančarstvo in paša je postalo danes moderno, ker le na planjski paši se zredi zdrava in krepka ter trdna goved. Kdor se zanima za živinorejo in plančarstvo, naj ne zamudi te lepe prilike, se udeležiti tega potovanja. Potovanje se vrši po sledečem redu: 1. dan, dne 19. julija: Odhod iz Ljubljane z vlakom iz južnega kolodvora ob 5:42 uri zjutraj, do Škofje Loke. Iz Škofje Loke z vozom do Selc. Tam ogled prve kranjske živinorejske zadruge, vzornih hlevov in mlekarne. Iz Selc ob 8. uri na zadržno planino Pečano mimo Ratitovca. (Prilčno tri ure hoda.) Na Pečani ogled živine in planinskega gospodarstva. Od tam v Bohinjsko Bistrico, med potom ogled nekaterih planin in sirarn. (Tri ure hoda.) Dohod v Bistrico ob 4. uri popoldne, tam kosilo, potem predavanje nadzornika Legvarta o plančarstvu. Iz Bistrice z vozom h Bohinjskemu jezeru, med potom ogled sirarn. V jezeru prilika za kopanje. Potem ogled novo urejene vzorne sirarne v Stari Fužini. Prenočišče v Srednji vasi in na jezeru. — 2. dan, dne 20. julija, odhod iz Srednje vasi ob 4. uri v jutru na planine Zajamci, Konjščica, Velopolje. Na Velopolju prenočišče. Zvečer predavanje o plančarstvu. Velopolje je ena najlepših planin v Bohinju, je sedaj ravno moderno urejena. (6 ur hoda.) Kdor hoče na Triglav, ima od tam tri ure hoda. — 3. dan, dne 21. julija, v Krstenico in ogled drugih planin, od tam čez Staro Fužino do jezera, kjer se izlet razpusti, tako, da se lahko ob 5. uri odpelje z vlakom proti Jesenicam.

Potovanje bode vodil deželni mlekarški in živinorejski nadzornik Legvart. Kdor se želi potovanja udeležiti, se mora

oglasiti najpozneje do 10. julija na deželni odbor kranjski. Kdor se pravočasno ne zglaši, se mu ne bo moglo poskrbeti stanovanja in hrane.

Razne stvari.

Nezaslišana tatvina. V Petrogradu je bil te dni odkrit spomenik carju Aleksandru III. Okolu spomenika, kjer je sedel car in njegovo spremstvo, je bilo vse okrašeno z najfinejšimi tapeti in raznimi drugimi dragocenimi predmeti. Komaj je bila ceremonija dovršena, so prišli vozniki z vozovi in delavci, da snamejo tapete in druge dragocene predmete. Policija je ljudem pomagala spravljati in naložiti na vozove, ki so se na to odpeljali. Kmalu so pa konstatirali, da so bili to tatovi in ne delavci lastnika tapetov. Tatovi so izginiti brez sledu. Policiji, ki jim je pomagala, se roga vse v mestu.

Kozarci iz ledu. Holandski inženir Hrizer je napravil kozarec iz ledu, kateri bo imenitno služil v poletnem času. Kozarec je 13 cm visok, 3 cm debel, 100 gr težak in drži četrto litra. Pijača je lahko pol ure v kozarcu, predno se začne topiti. Ker so ledu primešani sadni sokovi, se bo lahko zaužilo še kozarec, ko se stopi. Na Holandskem že prodajajo take kozarce.

Jubilej frančiškanskega reda. Te dni obhaja frančiškanski red, ki je največji, sedemstoletnico svojega obstanka. Ob tej priliki se vrši v Assisi na Italijanskem generalni kapitelj, Frančiškanski red šteje 1413 samostanov in hospicov, v katerih biva 16.894 redovnikov. Izmed teh je 40 škofov in dva kardinala.

Fotografska noviteta. Zanimiv fotografski unikum je fotografiranje mesta Požuna in okolice z višine 7000 metrov, ki se je baje izvrstno posrečilo in je bode reproducirali na razglednicah.

Umetni muzej gluhtonemih. V francoski narodni gluhtonemnici so ustanovili muzej za umetnine, izvršene po gluhtonemih. Kakor imajo slepci posebno nadarjenost za godbo, tako se pri gluhtonemih opaža veliko zmožnost za upodabljanje umetnost. Vsa razstavljena dela: slike, kipi, plakete, svetinje itd. potrjujejo to. Eden bivših gojencev — Friderik Peyson — je dobil pred leti celo rimsko nagrado. Ravno dela tega gluhtonemca so napotila ravnatelja zavoda, da je začel delati za otvoritev umetnega muzeja gluhtonemih.

Ločitev zakona radi kajenja. Trgovski potnik Frank A. Johnstone je pred sodiščem v Čikagi zahteval ločitev zakona, ker žena pokadi preveč cigaret. Mož trdi, da ne more prenašati tobakovega dima.

Velika tatvina sodnih spisov v Londonu. Predminolo soboto popoldne, ko so bili uradi zaprti, kakor navadno vsako sobotno popoldne, je obstal pred mirovnim sodiščem v Londonu velik voz za prevažanje pohištva. Iz voza stopi nekaj mož, ki pokažejo vratarju pismeni nalog predsednika mirovnega sodišča, da se vsi stari akti zlože v voz v svrhu premestitve. Vratar je takoj odprl arhiv, kjer so bili nako-

pičeni spisi zadnjih 25 let in možje so vzeli kolikor je pač držal voz. Potem so naročili vratarju, naj arhiv zopet zaklene, po ostale spise da še pridejo. In res je prihodnje sobote zopet prišel isti voz in vanj so s pomočjo vratarja in nekaterih sodnih slug zložili še vse ostale spise. Nekaj dni potem je rabil mirovni sodnik nek star akt in je poslal enega svojih uradnikov, da ga poišče v arhivu. Toda kako se začudi sodnik, ko mu pride uradnik povedat, da je arhiv odpeljan in na njegovo povelje premeščen — kam, bo sam najbolje vedel. Takoj na to so obvestili redarstvo, ki pa ni imelo uspeha. Da bi se bilo drznim lopovom šlo zgolj za star papir, ni mogoče verjeti, ker se za tako malenkosten plen pač ni izplačalo podajati v toliko nevarnost. Najbrže se gre za spise iz kake družinske afere višjih krogov.

Skrivnosten Yildiz-Kiosk odprt javnosti. Nekdaj tako ljubosumno zaprti Yildiz-Kiosk je sedaj splošni javnosti odprt. Ako p'achaš eno marko, smeš v park, za dve marki smeš v bajne barenke vrtove, za štiri marke pa si moreš ogledati vse prostore in celo privatne sobe nekdanjega sultana. V Yildiz-Kiosku so uredili tudi mnogoštevilne bufiete, da se lahko odpočiješ in okrepaš. S tem so Mladoturki znova dokazali, da se na »kšeft« prav dobro razumejo.

Modna barva poletja 1909. Po vseh ekscentričnostih barvne palete, po vseh umetnostih kemične retorte, ki sta morala dajati blagu najneverjetnejše barvne nijanse, nas veseli, da moremo poročati, da se moda vrača k naravi in da bo belo, lepo, svetlo, bleščče belo vladalo poletno modo. Vse nosi belo, od »goske« pa do matrone. — Poleg tega nosijo tudi shantoung-svilo rožnate, pavjemoдре in bakrene barve, dalje pastelnomodro volnato blago, dalje platnino svetlosive barve, prednost pa ima belo.

Morilka svojega zaročenca oproščena. Helena Abucasa, hči nekega trgovca v Lugošu na Ogrskem, je bila zaročena z dr. Jean Cadarina. Ko je bil Cadarina še dijak, sta se zaročila. Ona je čakala na njega, da napravi izpite. A čim je napravil izpite in postal doktor, jo je zapustil. Ona ga je nekega dne počakala pri belem dnevu na cesti in ga ustrelila s strelom iz revolverja. Potem se je da'a mirno zapreti. Te dni je bila proti Heleni Abucasa razprava radi umorstva svojega zaročenca. Deklica je predložila sodniji korespondenco s svojim zaročencem. Helena Abucasa je izjavila pred sodnijo, da jej je njen zaročenec sam rekel: ako te ogočufam, ustrelj me, ker družega ne bi bil vreden. Pripovedovala je dalje, kako je bila radi njega od sorodnikov in starišev prezirana, kako se jej je celi svet rogal, ko jo je on zapustil, a ona sama se je smatrala za izgubljeno. Ljubila ga je več kakor vse drugo na svetu in zato se je odločila, da ga ubije, ker jej je življenje tudi tako uničeno. Ko so bila prečitana vsa pisma ubitega zaročenca in izročeni vsi dokazi, so porotniki soglasno zanikali krivdo, in kar je bila popolnoma oproščena.

Smešnice.

Opravičen vzrok. Žena sosedu: »Kaj pa ste imeli sinoči pri 'Martinu', ker pravi moj mož, da mu je bilo zelo neprijetno?« — Sosed: »Martin ga je oklofutal!«

Pri zdravniku. Kmet: »Gospod dohtar, povejte mi po pravici, kaj je moji »stari«, . . . če bi imelo biti pa kaj nevarnega, povejte mi latinsko, da se ne bom preveč ustrašil!«

Nič težko. Oče sinu: »Kaj, telefonirati še ne znaš? ! Saj ni ložjega, ko to! Z eno roko držiš telefon, z drugo pa govoriš!«

Dobrosrčen mož. »Pa naj še kdo reče, da moja žena ni zvesta! Trikrat je že ušla, pa vselej je prišla nazaj!«

Res je. Tonček: »Oče, kaj pa je to: »vedeževalka?« — »I, kaj ne veš? To je ženska, ki bi mogla po pravici govoriti, pa tega nikoli ne stori!«

V šoli. Profesor: »Nekatere zvezde so tako daleč od nas, da pride do nas njihova svetloba še-le v tisoč letih — oglejmo si jih nekoliko bližje!«

Pri sodišču. Sodnik: »Kakor ste ravnokar slšali, ste obsojeni, da boste pol leta sedeli; s čim se morete opravičiti?« — Obsojenec: »Zdravnik mi je sedenje prepovedal!«

Se huje. A.: »Tvoja žena ima vsaki dan drugo ruto na glavi!« — B.: »To bi že še bilo — pa ima škrat tudi vsaki dan drugo glavo!«

Opravičeno pretenje. Žena, ki ravno moža pretepa, agentu: »Če se mi hitro ne spravite s poti, vas zatožim zaradi motenja hišnega miru!«

Opravičen ponos. A.: »Zakaj pa gospod učitelj danes tako pokoncu hodi?« — B.: »V gostilni je pozabil omrelo — in sedaj misli, da je profesor!«

Stara krčma. A.: »Ali je vaša gostilna že stara?« — B.: »Pa še kako! K nam je hodil pit še ranjki Štempihar, še predno se je z medvedom metal!«

Moderno. »Lipe, ali te kaj kaznujejo doma, če nagajaš?« — »O ne, oče in mati sta jurista in se ne moreta zjediniti zaradi kazni!«

Bolečine
revmatske, nervozne, vsled prehlajenja, nre-pihla nastole, mrzlica, zdravi zanesljivo Fel-lerjev fluid s z. »Elsafluid«. Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Pellerju v Štubi, Elza trg 16.
Kasi.

Avtodidakt. Lojzek: »Oče, kaj pa je »avtodidakt?« — »I no, to je človek, ki se sam podučuje!« — Lojzek: »Kdo ga pa tepe?«

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke
Popolna hrana za dojenčke, otroke in belnike, na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Izvid gda. prof. dr. Gaetano Mazzoni, vseučiliškega profesorja za propedevtiško patologijo in kliniško kirurgijo, primarija v bolnici S. Salvatore v Lateranu, konzultujočega zdravnika Nj. Svet. papeža Leona XIII. v Rimu.

Gospodu J. Serravallo v Trstu.
Serravallovo kina-vino z železom se lahko smatra za izboren izdelek in se s polnim zaupanjem lahko priporoča ob kloranemiji, zlasti ako jo spremlja pomanjkanje teka ali želodčna atonija.
V Rimu, januarja 1904.
M 317 (11) Prof. G. Mazzoni.

Opozarjamo na današnji oglas Kolinske tovarne za kavine primesi, da seznanimo slovensko javnost s tem slovanskim podjetjem. Kolinsko tovarno za kavine primesi je poklical v življenje arhitekt Č. Křiška. L. 1895 je bila dograjena nova tovarna v Kolimu in sušilnica v Rečianih. Mlado podjetje se je moralo v početku boriti z različnimi težkočami, kajti tudi na Češkem je še pri večini konzumentov vladalo napačno mnenje, da slovanski izdelek po svoji kakovosti ne more dosegati nemških izdelkov. Vztrajnosti ustanoviteljev pa se je vendar posrečilo položoma pospešiti razvoj podjetja in pridobiti stalen krog odjemalcev za slovanski izdelek. Leta 1898. se je pretvorilo podjetje v delniško družbo češko-moravskega trgovstva s temeljno glavnico 600 tisoč kron, ki je ustanovila podružnično tovarno v Prostějovu na Moravskem in izdala nove delnice v znesku 400.000 K. Letos je napravila družba v svojem razvoju pomemben korak naprej s tem, da je od gospoda Ivan Jelačina kupila tvrčko in varstvene znamke »Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani« ter se tako približala narodnemu trgovstvu na slovanskem jugu. Delniška glavnica je bila za prve potrebe zopet zvišana

za K 200.000, katere delnice so bile določene v nakup slovenskim, hrvaškim in srbskim trgovcem. V Ljubljani sezida družba še v tekočem letu popolnoma novo po najmodernejšem načinu urejeno tovarno, tako da postane Kolinska tovarna za kavine primesi podjetje vsega slovanskega trgovstva in tudi v naših krajih doseže ono stopnjo v tej industriji, ki jo zavzema do sedaj nemška konkurenca. Podjetja, ki prinese v Ljubljano novega gospodarskega napredka, želimo na slovanskem jugu najboljšega uspeha ter njega izdečke vsem slovenskim rodbinam najtopleje priporočamo.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 26 junija.				
28,	19,	53,	88,	34.
Dunaj, 26. junija.				
61,	21,	65,	79,	66.

ŽITNE CENE.
Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.
Za 100 kilogramov.
Ljubljana 30. junija 1909.

Pšenica	30.—
Rž	19.—
Oves	19.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	17.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—

Leposlovalni mesečnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

BIKA
pincgav. pasme, licenc.
3 1/2 leta star, lepega,
proda posestnik Fran
Selan, Preddvor štv. 2
p. Tupalče. 1799 1

Pozor! Važno za vsakogar!
Lahek in prijeten lep za-služek si lahko pridobe ljudje v malih mestih, vaseh in krajih na deželi. V poštev pridejo predvsem gostilničarji, pisarji, vozniki itd. Nikalo zavarovanje, srečke ali kaj podobnega. Vprašanje pod šifro „P 2328 G“ anončna pisarna Haasenstojn & Vogler, St. Gallen, Svica. 1744 1-1

Naročajte
„Slovenca“!

Puške!
Lancaster . . . od K 28.—
Flehartpuške . . . 8-50
Pištola 2.—
Samokral 5.—
Poprave ceno. Ilustrirani cenik franko. 870
F. Dušek, Opatovo 123, Češko.

Labodje milo
(Schichtovo gosto kalijevo milo).

Vsaka dobra gospodinja pozna posebne lastnosti labodjega mila (Schichtovo gosto kalijevo milo), ki obstoje v tem, da čisti najfineše in najnežnejše tkanine, ne da bi se poškodovale in da podeli nitkam zopet čisti lik. Fine tkanine se pere v mrzli ali mlačni vodi samo z labodjim milom (Schichtovo gosto kalijevo milo).
Edino na celem svetu!

1017 4-1

1169 **Dr. J. Demšar** 52-1
zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Drobne, suhe
KAMELICE
kupim, uzorec poslati, na **C. F. Schubert** Gradec,
Murplatz 10. 1800 (3-1)

Pozor! samo za zasebnike in kupovalce. Valed preselitve trgovine v novo hišo in radi inventure prodajam po tovarniških cenah: **10.000 metrov ostankov**, pristno barvnih in brez napake 40 m v dolžini 5-15 m za 15 K; izbrane, izdorne za 17 K. Kanafasa za posteljne prevleke, dvojnatega oksforda, cetira za bluze in srajce v modernem desinu, bešo blagda, platno, kreton, krizeta za salnje, modrikasto blago za predpasnike, flanel, volna in drugo, razpošilja po povzetju **Anton Marschik**, šalnica in razpošiljalnica, **Češko Cernin** pri **Mechnodu, Češko**. Mojim p n odjemalcem jamčim s častno besedo za trpešno 1777 blago in da jih zadovolji vsako naročilo. 1-1

Išče se za fakojšnji nastop mlad, nemščine zmožen 1792 1-1
grajski sluga
ki je že bil v enaki službi in se razumi na vrtnarska opravila. Vojaštine prosti imajo prednost. Prošnje naj se pošiljajo na oskrbnitvo graščine barona Borna pri Sv. Ani nad Tržičem.

Čevljarskega pomočnika 1717 sprejme takoj v trajno delo 3-1
Franc Lukek, Št. Rupert, Dolenjsko.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

AUSTRO-AMERICANA

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Simetka**
v Ljubljani Kolodvorska ulica 20
Kotourzinski Pijavica doje se brezplačno

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

HIŠA Naprodaj je **šivalni stroj** za krojače
v jako dobrem stanju ter pripravna za gostilničarsko obrt se proda iz proste roke. Več se poizve pri **Kovaču** vas Lipnica p. Podnart Gorenjsko. 1740 1-1

Kdo želi kupiti?
Hotel pri Bledu, gostilno blizu Kranja, hiša v Škofji Loki na trgu, pripravno za trgovino ali obrt, posebno pa za kakega vpokojenega gospoda. — Nadalje sta na prodaj dve pristavi v Kranju, ki ste primerni za zidanje hiše. Lepa stavbena parcela na Savi (Jesenice). Zaga in mlin ter za 4 živine zemlje pri Brezjah. Končno mnogo kmetij na Gorenjskem, večjih, manjših itd. — Kdor želi natančnejšega pojasnila ali ima kaj naprodaj naj se blagohotno obrne na 1679 3-1
prvo posredovalnico v Kranju L. Rebolj.
Prosi se za prilogo znamko za odgovor.

FILIP FAJDIGA 1647 6-1
zaloga pohištva
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Ako hočete svoje dete
Imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov Haematogen**. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 522 1

Snovi za mošt
popolno nadomestilo za jabolka in hruške za izdelovanje in izboljšanje mošta, razpošilja proti povzetju

C. F. Schubert imej. **Karl Scholz**
Gradec, Murplatz 10.
1712 Cenke in navodilo na zahtevo zastoj! 3-1
Pazite na c. kr. orla moje tvrdke!

Priložnostni nakup!
Krasna župna ura z verižico **K 3-50**. 30.000 komadov
kupljenih, zaraditega pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 2 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem. uro, švic. kolesje z lepo gravir. otdopjen, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico istačno idočo le za **K 3-50**. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švic. uro s pozlač. verižico za **6 K**. Triletno pisмено jamstvo za vsako uro. Razpoš. proti povzetju
S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.
KRAKOV št. 48. 1-1
Nestvilno priznanj in donaročil. — Za neugajajoče denar nazaj.

XI. glasbeni-počitniški tečaj
za glasovir, orgle, violino, petje, harmonij, kontrapunkt, metodiko, pouk na glasovir, pripravljalni tečaj za c. kr. državno izkušnjo: od 15. julija do 7. septembra. 36. šolsko leto se prične dne 1. oktobra. Vse panoge glasbene umetnosti, šola kapelnikov za gledališče, tečaj za sedemmesečno državno izkušnjo; oddelek za pismeni teoretični pouk. — Prospekte zastoj.
Ravnateljstvo godb. šole Kaiser,
1677 Dunaj VII/1. 2-1

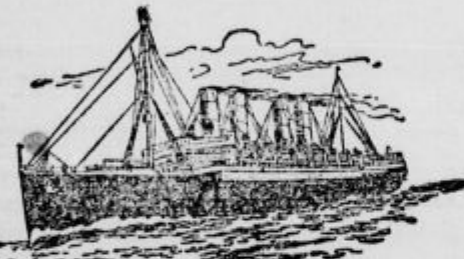
Razpis.
Zgradba novega gospodarskega poslopja pri župnišču v Košani, proračunjena na 15.800 K
se bode oddala potom javne ponudbene obravnave. 1778
Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do
5. julija t. l. ob 9. uri dopoldne
pri župnem uradu v Košani. Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z nadpisom:
Ponudba za prevzetje zgradbe gospodarskega poslopja pri župnišču v Košani. Ponudbi mora biti dodana izredna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini, in da se jim brezpogojno vkloni.
Kot vadij je dodati 10% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih.
Stavbeni odbor si pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene. Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled pri župnem uradu v Košani.
Stavbeni odbor, 18. junija 1909.

K. Lenasi
blagajničar.

Jožef Kaluža
načelnik.

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni Trnkóczy poleg rotouža lepo tiskano deset zapovedi za kmetovalca; tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo.

Nejcenejša in najhitrejša vožnja V AMERIKO

Je s cesarskimi brzoparniki „Kronprinzessin Cäcilia“ 140 26—1 „Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“ „Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur **EDVARD TAVČAR, Ljubljana** Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tislerjevi gos tlini

Pri naročilu 2 zavojev franko.

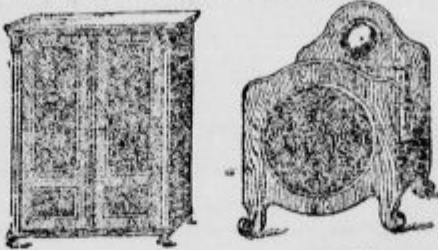
Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom

40—50 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, naj-novejši krasni vzorci.
 Močnega ocfirja za obleke bluze in srajce.
 Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.
 Okford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.
 Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah. 1414 10—1
 Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
 Dolgost ostankov 6—10 m zajamčeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti.
 Ako ne ugaja se denar takoj vrne in zavoj se vzame nefrankiran nazaj.
 Najmanjše naročilo 1 zavoj 40—45 m K 15— po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.
Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste uporabno za najfinejšo perilo in opreme za nevesti obeljeno rumburško platno in obeljen gračl za spodnje perilo 40 m po želji sortirano za K 18-50.

840 Ustanovljena obrt od leta 1828. 4-1
Ludovik Widmayer
 v Ljubljani, Resljeva cesta št. 3.
 v lastni hiši poleg Fran Josipovega mostu
 — poprej skoz 24 let na Bregu št. 10 —

prodaja vsake vrste klično opravilo kot: celo ballišce, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroca, žimnate in na parosih. Za dobro blago jamčim, ker je vse izdelano iz suhega lesa.

Najnižje cene pri Jancezu na Vodnikovem trgu! Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina **JANKO ŽELEZNIKAR** Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega 1035 blaga za moške in ženske obleke 38-1 od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljših kotenine itd. **NAJNIZIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!** Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Jancezu“ v Lingarjevih ulicah.

2961 Ustanovljeno 1832. 62-4

Priznano najboljšje oljnate barve

zmele s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga silikarskih in pleskar-skih predmetov. Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Zahtevajte povsod le drože iz jugoslovanske tvornice drož **Fran Golob & Jos. Polak**

Glavna zaloga je pri gosp. Jos. Polaku, trgovcu, Sv. Petra cesta 9, v hiši hotela 3255 „Lloyd“ v Ljubljani. 12-4
Postrežba točna in solidna!

Na revmi

in trganju bolehalo-čim naznanim rad zastonj pisмено, kako sem bil ozdravljen svoje mučne, zastarele bolezni. 1895

Korol Sader
 Hertissen (Bavarsko)

Milijoni dam in gospodov rabijo

„FEEOLIN“

Vpriznajte svojega zdravnik, ni li „Feeolin“ najboljšje kozmetično sredstvo za kožo, lasne in zobne tako malo čist obr. z in še grše roke postanejo takoj aristokratsko fine in lične z uporabo „Feeolina“. — „Feeolin“ je iz 42 najplemenitejših in svežih zelišč prirejeno angleško milo, naravnega lepota, čisto polni nežne bele roke. „Feeolin“ je obetno najb. toaletno milo za vsakdnevno uporabo. Kdor rabi „Feeolin“, ostane mlad in lep. Zavežemo se povrniti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s „Feeolinom“. Cena kosu K 1, 3 kosil K 2-50. 6 kosov K 4. Pošilja

M. FEITH nasl. Dunaj, VI. Mariahilferstr. 45, dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije. 15.5 3-1

SINGER

šivalne stroje
 kupuje se v naših trgovinah, ki se vse poznašo po tem-le grbu:

Ne dajte se zapeljati po naznanilih, ki imajo namen, kazati na ime Singer, postaviti na prodaj že rabljene stroje ali pa teke zastarelega sistema, kajti naši šivalni stroji se ne oddajajo prekupcem, marveč jih prodajamo naravnost 151 občinstvu. 15-1

Singer Co.
 ako družba za šiv. stroje, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4

Sprejemem takoj zdravega in poštenega

UČENCA

v starosti 14. let, kakor tudi zanesljivega pomočnika

Ivan Jurjavčič čevljar, Idrija (Notranjsko.) 1612 3—1

Če se prav posebno na nekaj veselijo

potem mora pa tudi vedno priti kaj vmes! Torej hočemo mi jutri v letovišče Janko in Erna sta pa tako prehlajena, da ne moremo potovati. — Zakaj pač ne! Pustite si vendar hitro prinesiti iz lekarn ali drogerije eno ali dve škatljici sodenskih mineralnih pastil, ampak samo pristne Fayeve, in bodele videli, da so otroci drugega jutra čvrsti in zdravi. Jaz sicer ne potujem nikoli brez sodenskih pastil in Vi napravite tudi dobro, da vzamete seboj en par škatljic. Škatljica velja samo K 1 25. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

= Slavnemu občinstvu se priporoča =
 dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena
 = velika manufakturna trgovina =

FRANC SOUVAN, SIN

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22
 = v Ljubljani. =

Daje po

4¹/₂ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4¹/₂ % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predume na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak i. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan i. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik i. r.,
podpredsednik.

1955

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,800.000 kron.

Zadružnikov nad 550.

Glavna posojilnica

reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št. 15 nasproti
nunske cerkve, obrestuje hranilne vloge po4³/₄ %

t. j. K 4-75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva
vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka
rentnega davka. Hranilne knjižice se spreje-
majo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje
pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne
in od 3. do 6. ure popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.
Račun poštna hranilnica št. 49.086. Telefon št. 135.

Pevc & Koželj

Prva slovenska

trgovina

Bogata zaloga manufakturnega, galanterijskega in
špecerijskega blaga na debelo in drobno.
Zaloga moke V. Majdiča.

Solidna postrežba.
Najnižje cene.

Najnižje cene.

Kočevje

v hiši slovenske kočevske posojilnice.

3510 4

1683 Sprejme se takoj 2-1
učenec za ključavničarsko učenje.
Anton Ličar, ključavničar, Škofja Loka.

Učenec za mizarstvo obrt se takoj
sprejme. Naslov: Franc Vel-
kavrh mizarški mojster Viž-
marje, p. Št. Vid pri Ljubljani. 1630 3-1

Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo

Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam!

332 Dobiva se povesod! 20-1

Stanje njenih hranil-
nih vlog znaša nad
35 milijonov kron.

Rezervni zaklad
nad
1 milijon kron

**Najbolj varno naložen denar je v slovenski
mestni hranilnici ljubljanski.**

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denarne vloge in hranilnične knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštna hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 35 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Stonovih ulicah št. 3, nasproti franciškanskemu klostru.

47 12-4

V Ameriko
in Kanado

slozna, cena
in varna

voznja s **Cunard Line**

H 2927

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 6. julija, Pannonia 20. julija, Carpathia, 25. julija 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 17. julija, 7., 28. avgusta, 18. sept., 16. oktobra, Mauretania 3., 24. julija, 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomskove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Ravnajte se po modi!

Cela Evropa nosi sedaj samo ploščate ure „Weltall Watsch“. Zelo lična, moderna, odprta kavalier ankera-ura zapamteno prima kolese, zanesljiva dobro ideoča v solidnem oksidiranem okrovu gladko polirana, na željo tudi v niklu, posebno ploščata (glej sliko). „Remontoir“ ura se navija vsakih 50 ur. Kolesje teče v 15 kamnih z kovinastim fantaz. kazalnikom Cena 1 kos samo K 9-50, 2 kosa K 18.—. Pošljite nam s povratno pošto Vale naročilo in dobili bodeite uro za katero nam hočete biti vedno hvaležni. Mi razpošljamo ure regulirane natančno proti povzetju ne da bi se doplačalo, poštine in carine prosto. Tovarna ur Weltall Watsch, Chaux de Fonds št. 187, (Svica). Na pisma v Svico se nalepi znak za 25 vinarjev, na dopisnice pa za 10 vinarjev.

1889 8-1

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.

1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1.,
Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnihi križev, tehtnic.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 280, belega K 4, črnega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-bлага, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepimi mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3-50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštine prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugnajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 7-7 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Srebrna drž. kolajna Korneuburg 1908.

Postavno zavarov. **TENAX** Postavno zavarov.

Ceneje in ugodnejše kot bakreno apno
Od dežja se ne opere.

Branilno sredstvo proti drevesnim škodljivcem.

Uporablja se proti:

Peronospora viticola, strup. rosa vinske trte
Krasta jabolčnih hruš. dreves, **Fusicladium**.

Bolezni kumar, **Plasmopara cubensis**.

Bolezni bresk. nabornic, **Thaprina deformans**.

Tresočim bolezn. borovca, **Lophodermium Pinastri**.

Krompirjevi bolezn., **Phytophthora infestans**, **L. t. d.**

Se uporablja ravno tako močno kakor bakreni vitriol -2%

Cena za kg K —50 100 kg K 50—, iz tovarna.

Dobl se samo v pooblaščen tovarni **TENAX** za

Avstro-Ogrsko:

DR. G. HEINER & CO.

preje dr. J. Schorn

Dunaj, VI/2, Mollardgasse št. 69.

H 507 Telefon 4077. 7-1

Prospekte, pojasnila zastoj poštine prosto.

Hiša

z dvema sobama, prostorno kletjo hlevom za 2 para živine, svinjskim hlevom ter šupo in dvojnati kozolcem se z vsem zemljiščem vred proda za **4400 kron**. Posestvo obstoji iz sadnjega in zelenjadnega vrta, njive 7 mernikov posetve, vse v lepi legi, le 10 min. oddaljeno od kolodvora

Straža. Pri hiši je vodnjak. Lastnik: **Alojzij Kočjaž**, Hruševc, p. Straža, Dolensko. 1734 3-

Kolinska tovarna za kavine primesi

v Ljubljani

1743

priporoča slovenskim rodbinam

„Kolinsko“, „Zvezdno“ in

„Ciril-Metodovo“ cikorijo.